

ELŐFIZETÉS:

Egész évre .. 12 kor.
Fél évre 6 kor.
Negyed évre .. 3 kor.

A lap szellemi részét illető
küldemények a szerkesztő-
nek, anyagiak a lap tulajdo-
nosnak küldendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DÍJ:

egy 1 hasábos petit sor 20 fill.,
többszöri hirdetésnél olcsóbb.
Nyitóké sora 50 fillér.

A hirdetések BITTERMANN
NÁNDOR ÉS FIA könyv- és
könyvnyomdájában fogadtatnak
el.
Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 20 fillér.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 20 fillér.

Föltámadás.

☉ Magyarországot a magyar faj nagy tulajdonságai tartották fenn. Tudott ur lenni és nemzeti ideált apolt a lelkében. Uralkodó képessége és ideálért hevülése erkölcesének erejéből fakadt. Fegyvereinek élén is erkölcesének ereje szikrázott. Ugy ült az ország kormányzatának szekerén, hogy nem annyira a karja erejével parancsolt, mint inkább az akaratával.

Valahányszor e nagy tulajdonságai elhagyták vagy kicsorbultak: mindannyiszor ellepte az országot az idegen érzések, idegen gondolkodások, idegen vágyak, idegen törekvések és idegen erők serege.

Ennek folytán a nemzeti ideál leszállott trónusáról, elbujdosott és helyt adott a máról-holnapra élés, a megalkuvások, a meghajlások, a meggyőződés föladások, az uralkodásról való lemondás politikájának.

De a hányszor a magyar faj tulajdonságai újból erőre kaptak: mindannyiszor kilépett a homályból, fényben és ragyogásban csillogva, hódító és elbájoló hatalomban a nemzeti ideál és feléje röpült minden vágy és feléje irányult minden nemzeti törekvés.

Különös érzések fogják el az embert, ha a magyar nemzet történelmének a lelkébe néz, ha a lélek mélységeibe ereszkedik kutató elméje. Micsoda nagy tanulság, hogy minden nagy alkotás a magyar lélek gyökeréből fakadt és nem lehetett a mi egünk alatt senki nagy, nem teremthetett senki maradandót idegen fajta, ha el nem merült a mi érzéseink tengerében, ha szíve lángját nem a mi lelkünk tüze gyújtotta meg, ha törekvéseiben nem a magyar nemzeti ideál vezette.

E nagy tanulsággal lelkünk előtt az obszerváció a mai állapotokról fájdalmasan esik. Föl kell jegyeznünk a keserű valóságot: a magyar nemzet az ő nemzeti vágyaival alatt jár; sem magasra, sem előre nem törekszik; a nemzeti ideál oltára lerombolva, előtte nem térdelünk, érette nem dolgozunk, szóval a magyar nemzet — nemzeti törekvéseinek a köre az utóbbi időben megszűnik.

Nem ismerünk kegyetlenebb és szánandóbb

időt ezeréves történelmünkben, mint a török hódoltság korát, mikor kipusztultak, füstölő romok közt, erkölcesünkkel és vagyoni javainkkal kifosztva, beste lelkek gyanánt vándoroltunk töröktől némethez, megalázkodtunk, idegenek szolgáláivá lettünk és árultuk erőnket és becsületünket idegeneknek.

És mégis ebben a gyászos korban is lelkünk előtt sugárzott a nemzeti ideál: visszafoglalni minden földdarabot és minden hatalmi pozíciót, benépesíteni az országot a magyar hatalom minden ténykedésével s megtorolni minden gonoszsgót, a mit rajtunk elkövettek. Mikor a földre terítettünk fekdűnk: akkor is az egekbe néztünk!

E gyászos napokban a magyar szívek a Mátyás nagy birodalmáért dobogtak. Zrínyi Miklósnak szárnyaló politikája nem egy költőnek, nem egy államférfiúnak, hanem a nemzetnek volt politikája. Mátyás királyról irt politikai munkájában a nemzet törekvéseinek tüze lobogott és siralmas panaszaiban a nemzet gyötrelme kiáltott és jajgatott.

A tizenharmadik század vége: ez volt a könyvek és fohások kora. Minden pozícióból nem magyar, hanem más akarat parancsa zugott ki. A nemzet felsőbb ereje fölolvadt a bécsi melegben, a nemzet gerince pubánnyá lett az ősi avaron és a megkészt latin reneszánsz ölében. És ebben a korban a kiomlott könyvek és fohszakadt fohások mind a nemzeti ideálért omlottak, szakadtak fel. A nemzet faji ereje, uralkodó képessége megduzzadt és meghozta a nemzeti függetlenség, a nemzeti önállás hatalmas törvényét és kitiltotta az Árpádok országából az idegen törvények, idegen erők uralmát.

Elfoglaltuk a nemzeti tevékenység várait és eszközeit. Egyetlen lépéssel belejutottunk a nemzeti szuverenitás erősségébe. Minő magyar lélek volt az, mely irta a magyar históriát, idegen formákban zengte a magyar diósőséget, szolgálta a magyar tudományt, megcsinálta a magyar nyelv megújítását, oda vivén annak a harcát a megyei zöld asztalokra is.

A nemzeti áldozatkészség és a nemzeti hevület minő forrósága terült el hegyeink és völgyeink fölött, a mikor a katonáink dalolt s magyar vezér-

szót követelt. Hogyan ment át ez az érzésnek, a nemzeti ideál szolgálatának ez a lángfolyama, mely a nemzeti erőtenyezők szaporításával foglalkozott és lelkével elrepült a Kaspi tenger sivar partjaira is.

Bizodalma oly határtalan volt, hogy segítséget még onnan is remélt. Hite e nemzedéknek a nemzeti ideál győzelmes előnyomulása iránt akkora volt, hogy dalai szálltak fel a tejutig, Csaba vezér tündöklő seregéig. Még nem volt irodalmunk, még nem volt nemzeti kulturánk, gazdaságunk gyöngye és fejletlen, a beolvasztás politikája taposott a nyakunkon, állandó közvélemény keltésére nem volt szerzőnk: és ime ez időben a költő belesohajlja lelkét a szívekbe: adjon Isten, hogy hazánkat a félvilág uralja és a kik a nemzet élére állanak, tekintetük lenéz a hegyekig és vizekig, a hol az Árpádok hadai és hajói jártak. Nagy jövőnek, nagy nemzeti ideálnak nagy oéjla felé dolgoztak a nemzeti tulajdonságok erejével.

Lángoló kép a negyvenes évek képe az elvérzésnek és siralomnak az idejéig. A nagy, egységes, erős, hatalmas új Magyarország kiépítésén fáradoznak mindenek.

A függő gyarmatból önálló modern államot csinálni, ki mert volna erre a föladata vállalkozni? Hisz nemcsak a munka óriás volta rejtett magába emberi erőt meghaladó problémákat, hanem esküdt ellensége volt eleve minden ilyen kísérletnek a dinasztia és a Metternich képviselte reakció. Ki merhette remélni, hogy míg félkezével párbajt viv az abszolutizmus hatalmával, másik kezével képes lesz viruló és modern országot formálni ebből a nagy darab Ázsiából?

Támadt egy ember mégis, ki ehhez a titáni munkához gyúrte föl az ingujját. A szédítően nagy küzdelem, a melynek már tervezete is nemzedékeknek adott volna munkát, később tébolyba vitte lángelméjét. De a mig ez a géniusz élt, soha nem látott csudákat művelt és egyuttal megrajzolta Magyarország hibátlan tervrajzát, az utat, a melyen az országnak haladnia kell, hogy hatalmas kulturát emelhessen vállaira. Az ut felett, a melyet ez a legnagyobb államformáló lángész mutatott: a nemzeti ideál vala. A géniuszának neve pedig: gróf Széchenyi István.

A „BÁCSKA“ tárcája.

Mért akarnátok a földre vonni??

Egy koponyát lettek a napokban
Egy közönséges emberi csontot.
S azt mondják, hogy e váz teregében
Egykoron nagy szellem, lángész honolt.

Egy koponyát lettek a napokban
S büszkén mutatják, hogy: övé, övé!
Emberék! — mit akartok ez üres fővel?
Ha lelkét nem adhatjátok belé??

— S én nem hiszem hogy övé. Vigyétek!
Nem kell!... Ne bolygassátok hiába!
Mért akarnátok a földre vonni?
Kit már főd a múlt misztikus fátyla.

Rejtsétek el csontját titkon, csendben
A sík rónán, zajló Duna partján;
Hisz őket szerette, oly mélyen s bűn,
Mint a jó gyermek az édes anyát.

Öröközöld légyen csak hamva felett
— Hervadhatlan miként bíre neve —
... Aztán hirdessétek: „Biz“ csalódtunk!
Mese volt az egész, merész mese.”

Hadd bámuljuk őt fenn továbbra is:
Csodás távolban, csodás csillagot.
Oh! hadd higyük el, rajongó hittel,
Hogy közöttünk egy félisten lakott.

Aki csak elment, bosszú időre;
Álmat alszik, de soha meg nem hal
És lesz nap, hogy felnyitja lángszemét
S ihlett ajkán csendül újra dal.

Egy szent érzésre tanít meg újra,
Mely a szívekben kialvóba már:

„Szeretni, küzdés, szenvedés közt is,
Hiven önzetlen e szegény hazát.”

Molnárné Radich Julián.

ELIZ ELSŐ SZERELME.

(Novelette.)

Írta: Márton Pál

Ott sétál a kertben, kedvence virágai között, élvezi a szétaradó kellemes illatot s gyönyörködik a lenyugvó napnak a fák sűrű lombjain átszűrődő arany sugarai-ban. Hosszasan, elmerengve néz a fákra s észre sem veszi, amint piciny lába egyik legszebb kaméliájának fefelni kezdő bimbóira lép. Majd meg a mellette levő rózsatőre veti szemét s barsony kis kacsóját akaratlanul is kinyújtja a legszebb nyílú kezdő bimbó felé; kegyetlenül leszakasztja s oda tűzi dagadó keblére.

Tovább megy, meg-megáll, gondolatokba merül, ábrándozik. Vizsgálódó tekintete a szomszéd kertben keres valamit; oda lép az alacsony kerítéshez.

— Nincs itt . . . már három napja, hogy nem láttam — gondolkozik Eliz. — Vajjon mi lehetett őt, hogy mint eddig, nem sétál erre? Mindennap itt volt, egy idő óta mindennap láthattam őt, együtt csevegtünk sokszor órákon át és most, hogy oly rég nem láttam, oly furcsa érzés tölt el. Hiszen oly boldogok is éreztem magam, ha sötét szemem csüggött s óvár tekintetem, ha láthattam az alatt a kis fekete bajusz alatt mosolygni ajkait s ha hallottam erős ércecs hangját. Mily édesen tud csevegni, mily varázs van minden egyes szavában. Ah, oly édes percek voltak azok, melyeket együtt töltöttünk! — Még a virágok is mámorítóbb illatot terjesztettek, a szellő lágyan lengett körül s csöködosta arcunkat, a lombok szeretetteljesen bólogattak körülöttünk s a kis madarak is szerelemről, boldogságról csevegték amott a bokor árnyain.

— Oly különös varázs terjedt szét mindenfelé s oly különös varázs fogta el szívemet.

— A nap — mint most — félig meddig lenyugvóban volt, sugarai bearanyozták a virágokat s arca

oly kedves színben tűnt fel előttem, amint éppen rá esett bucsuzó tekintete a bíbor fényben esző napnak.

— Szinte most is érzem azt, mit akkor éreztem s szívem még most is lázasan dobog, ha vissza gondolok amaz édes pillanatra, melyben először találkoztam vele.

— Itt állt, — szövi tovább ábrándképeit — itt a susogó lombok alatt, gomblyukába egyetlen szál ne-felejtis volt tűzve; azt is nekem adta. Mégvan mégis első találkozásunk ez édes emléke, ott van imakönyvemben. Elszáradt már egészen, de azért valahányszor felnyitom kis könyvemet, mindig megakad rajt szemem és oly sokáig elnézem! Majd eltakarom, olvasni kezdek, szemem végig futnak a bettkön, de nem értem mit olvasok, nem tudom, mit mondanak azok a rövid sorok s szívemet a szent áhitat helyett oly különös érzés tölti el, mely egész valomat villanyként hatja át.

Gömbölyű kis arca kipirult, sötét szemei égnek s dagadó keble hullámszíni kezd. Ugy áll ott, mint az aranyos Aphrodité. Letépi kebléről az imént feltűzött rózsabimbót s görcsösen szorítja kezében; szemét lesütli s az ártatlan kis virágszálat akaratlanul is tépetetni kezdi.

— Oh most is, most is oly különös valamit érezek, úgy nyugtalanodik valami e kebelben. Istenem, ha talán az lenne, a mit a regények közönségesen szerelemnek neveznek! . . . Nem, nem, szerelem nem lehet, én nem szeretem őt s nem is fogom szeretni.

— Olvastam poéták műveit, olvastam regényeket; megmondják azok mi a szerelem s milyen a szerelem; s ha mind az igaz . . . nem, sohasem fogok szeretni! . . .

A nap már mélyen lehanyatlott, az ég pirulni kezdett, kellemes csend töltötte el az egész tájat s Eliz még mindig ott állt, még mindig ábrándozott.

— Nem jön — mondja magában — ki tudja tán nincs is itthon?

Susogás hallatszik, mintha a másik kertben óvatos léptek az itt-ott elszórtan heverő száraz falevelet érintenék.

O volt ebben a században Magyarország legnagyobb jótörője. És ő volt legigazabb próféta Petőfi, ő a modern magyarság legőriásabb alakja, zászlóvivője, serkentője, reménységének oszlopa. Petőfi a magyar szív volt, Széchenyi a magyar ész.

Széchenyi országmentő munkájával óriás hatást ért el. Az ország legjobbjai feléledtek tetszhalottaikból, a megdőbentő hiányokat megérezte mindenki és a kételkedők közül is sokat magával ragadott annak a lángésznek a varázsa. Széchenyi reformmunkáival kezdődött a modern Magyarország. Az ő munkája az az erős bázis, a melyen hazánk száz éven át fejlődött és elérte azt a magaslatot, a melyen ma áll.

Szorgalmas, buzgó kezek, melyeket egy lángész dirigált, lassan-lassan gazdag gyümölcsöt ígérő fákkal ültették be Magyarországot kertjét és várták a sarjadó rügyeket, a virágfakadást, a gyümölcs-érést...

Egy oldalon megcsinálták a nemzeti szuverenitás főorganumát, a parlamenti kormányformát, a népképviselet által újabb erőket hoztak be a nemzeti ideál szolgálatába; más oldalon messzebb néző tekintettel az ódon és kormos budai várat szemlélik ki, a honnan a nagy magyar törekvések hadai indulnak királyi tekintélynek, szónak, fegyvereknek, gazdasági erőnek kincseivel messzenyúló hódító utjukra új dicsőséget és új hatalmat szerezni a régi ideál szolgálatában.

A szabadságharcban a nemzetalkotó munka abba maradt és majdnem husz évig szünetelt. Eleinte kardot kellett a munkás kezeknek forgatniok, később bilincs tartotta téglenségben. A nagy nemzeti ideálprófétája pedig, Széchenyi megőrült óriás fájdalomában.

A nép pedig, ez a millió fejű Tantalus megfosztva látta magát a baladás mindama eszközeitől, a melyeknek már-már birtokában érezte magát. Hazánkba betörték Jellachich hordái és ezzel megkezdődött Kossuth és Görgey vezetése és Petőfi lángoló izgatása mellett a nagyszerű magyar szabadságharc. Csodával határos sikerek után a magyar országgyűlés levonta az események végső konzekvenciáját és trónvesztettnek jelentette ki a Habsburgokat. Ez oly ijedséget keltett Bécsben, a hol különben is nyomasztó hangulat uralkodott, hogy a császár találkozóra ment Varsóba a cárhoz és ott ez a két uralkodó szövetséget kötött, hogy a magyar szabadságharcot közös katonai erővel elfojtják. Az osztrák és oroszok tulnyomó erejével nem folytathatta a harcot a kimerült magyar honvédség. A világsi katasztrófa után az ország ismét az abszolutizmus kényének lett kiszolgáltatva. S a diadalmas abszolutizmus mindjárt hajmeresztő bűnökkel kezdte meg rémuralmát. Elég, ha Haynau gaztetteire és az aradi tizenhárom mártíromságára emlékeztetünk.

Itt megállt a modern Magyarország fejlődése. Zsibbasztó korszak következett, a mely elfutta a liberális reformokat.

Az átütött szívek vérhullása, a néma ország vonaglása még ezután is fájdalomában érezte a nemzeti hivatás melegét, balszamos reményét.

A szabadságharc tűzéből pattant ki minden idők legnagyobb költője: Petőfi Sándor. Ő a mi nemzeti ideálunk és fajunk leggeniálisabb teremtetője.

képviselője. Faji kulturánkban eddig tökéletesen csak az van meg, a mit ő alkotott. Ő az egyetlen tökéletes művész a magyarság körében, hazánk határain kívül pedig ama társainak sorában áll, kiket az emberiség legnagyobbjainak nevezünk. Művészet a nemzeti ideálból nőtt ki, annak ágai azonban az egész világra hullatják virágaikat. Mindenké e földön: de a mi vérünkkel való. Azért a mi bálványunk ő, mert hangot adott egy egész faj szívében szunyadó daloknak, ábrándoknak, mert szenvedélyeink, gyönyöreink az ő ujjá érintésére mind kipattantak a hurból.

Ezután a magyar nemzeti törekvések szemhatára ott borult össze szűkebbre, a mikor pörölni kezdünk a nagy ideál reménye nélkül, az összevont közjogi keretek szűkebb határai közt való élésre. Am ez mégis erősség lett számunkra, a melyből kiindulva dolgozhattunk volna.

De a nagy hivatást átadtuk az álmok országának, a nemzeti ideált elfordultunk és aztán el is feledtük. Talán soha ennyire el nem feledtük. Mikor erőnk a belügyi önállóság közt emésztődik fel s beteg idealizmusnak sorvasztó, lázas álmodozásnak, a gyakorlati kivethőség utnyomait elvesztő képzeltésnek hirdetjük már azt a törekvést is, a mely féltéken, bátoratlanul és ingadozva a kialakított kereteknek bizonyos mértékig való betöltésére gonol.

Ugy vesszük immár, mintha lehetetlen volna a régi ideálnak még az álomban való áhítása is; pedig erősebbek vagyunk, mint azelőtt voltunk. Megszaporodtunk számban; nagyobbakká lettünk tanultságban, új szerkezet kaptunk a népképviseletben; nagyobb tért tölt be gazdasági munkásságunk; összeköttetések megkötöttek; nagy célok kivételére jobban felfegyverkezünk: bizalmatlanság és nyomás gyötrelmes sulylyal nem nehezedik reánk: mégis aspirációink összetörték, szárnyaik csapzottan leestek, törekvéseink köre összeszorult, tekintélyeink, sulyunk kisebb lett, hivatást a régi irány felé nem érzünk magunkban, s más nemzetek, kisebb népek, a régi magyar politika hatalmi körének népei hivatást nekünk nem tulajdonítanak, boldogulásunkat, gyáyaik kielégítését a mi szféránk alatt nem keresik, a mi nemzetségeink is lelkekkel más felé szallanak, a hol ideálok oltára előtt térdelhetnek le.

Okait ennek a bágyadásnak, ennek a leesésnek, ennek a lelki kifosztottságnak most nem keressük. Csak egyre mutatunk rá, e rémes állapot főkutatásaira: kihagytuk zsákmányolni erkölcsi értékeinket, félre hagytuk tenni magunkat, veszendőn hagytuk emlékeink kincsét, feledésbe hagytuk nagy céljainkra való igényünket s most ott ülünk mulunk árnyékában, jövőnk burkos alakja előtt összeesve, meggubaszkodva, nagy tulajdonságainkból kivétközve, magunkat eléggé nem becsülve és becsültetve, megragadó koncepciók, lelkesítő célok, uralmi vágy és acélosító akarat nélkül elfeledve és elfeledtetve.

De a vezeklésnek és a bőjtnek kora lejárt. A nemzet lelke áhítja az örök igazságot: nagy ideál nélkül nincs nemzeti előhaladás. Meg kell találni magunkat önmagunkban, meg kell látunk a föltámadás napján a kün hatalmas, benn virágzó,

boldog és szabad magyar hazát — nemzeti ideálunkat.

A magyarnak külön Istene is van: resurrexit!

Városunk kölcsönügyei.

— Saját kiküldött tudósítónktól. —

A jelenlegi kedvező pénzügyi viszonyokat városunk nagyérdemű polgármestere beható tanulmány tárgyává tette és ennek eredményeképpen elérkezettnek látta az időt, hogy a gondjaira bízott város fejlődésére, jövedelmi forrásainak fokozására, anyagi, erkölcsi és kulturális fejlesztésére irányuló terveit és azoknak keresztülvitele módját megvalósítsa.

E célból értekezletre hívta össze városunk közéletének jeleseit, melynek tárgyát városunk régi kölcsöneinek konvertálása és a város által felveendő kölcsön megbeszélése képezte.

Az értekezlet iránt a város atyák körében nagy érdeklődés nyilvánult és azon tekintélyes számban jelentek meg, a mit e névsor igazol.

A városi hatóság részéről jelen voltak: Hauke Imre polgármester, Latinovits Szaniszló szenátor, Heincz Kálmán főszámvevő, Gergurov Milán főmérnök. A városi képviselők közül megjelentek: dr. Falcione Nándor, Falcione Gusztáv, dr. Donoszlovits Vilmos, Lippert Ferenc, Bittermann Nándor, dr. Vuits János, dr. Czvetkovits Péter, Szauerborn Károly, Karakásevits Milivoj, Frey Imre, Paul Kálmán, Krónits István, Markovity Lajos, Czeisel J. Lajos, Sztrilich Zsiga, Szondy Mátyás, Georgievits Koszta, dr. Thurszky Zsiga, dr. Danninger Ádám, Hemeberg Sándor és mint meghívott szakértő Husvéth Károly.

Hauke Imre elnöklő polgármester szívélyes szavakkal üdvözli a megjelenteket, előadja az értekezlet tárgyát.

Városunk törvényhatósága 1900. évben megtartott közgyűlésén megbízást adott a városi tanácsnak (222/1900. közgy. sz.), hogy a város régi adósságainak konvertálása és újabb városi intézmények alapítása érdekében beruházási kölcsön felvétele iránt tegyen javaslatot.

A városi tanács ennek eszközzésével Hauke Imre polgármestert bízta meg, aki ezen megbízásnak megfelelően, több fővárosi előkelő pénzintézettel tette magát személyesen érintkezésbe és ennek eredményeképpen, felhasználva a mostani kedvező pénzügyi viszonyokat, különösen három pénzintézettel tárgyal s mind a három a kölcsönre nézve ajánlatot tett a városnak, bár előzőleg csak szóbeli ígéreteket tettek.

Följajánlottak angol, francia (u. n. Jezsuita) pénzeket, három intézet pedig német pénzeket ajánlt.

A város részére felveendő kölcsön hováfordítására és szükségességére nézve elnöklő polgármester, egy kiváló szakismerettel és nagy, alapos tanulmányozásra valló, hosszabb beszédben terjesztette elő kellően megindokolt üdvös és hasznos nézeteit és javaslatait.

Első sorban is szükséges a felveendő kölcsön, hogy városunkba a felállítandó új ezredekben egy zenekarral városunkban nyerjen elhelyezést. A városoknak valóságos bucsujárását lehet látni

— Ez ő — repes Eliz s fűrkésző tekintete a szomszédban jár. — Igen ő... s ah, még csak ide sem néz, ott megy, visszafordul... Jó estét Aladár ur! — szólítja meg féltéken a leány.

Aladár a minit körül néz, észre veszi az ő kedves kis szomszédnőjét s oda megy.

— Parancsol, — szól Aladár.
— Csak azt akartam kérdezni — felelt zavartan Eliz — hol volt, hogy oly soká nem láttam; nem volt talán itthon?

— Nem, itt voltam a szomszéd faluban.
— S tőlem el sem bucsuzott?!

— Bocsánat, de...
— No no, nem haragszom azért — kezdi kérlelni Eliz s a beszédet azonnal másra tereli. — Mondja, nincsen megint virágja? Lám, az a három kis bimbó, melyet elutazása előtt kaptam öntől, még most is ott van ablakomban, már hervadni is kezdenek. Tudja, ugy sajnalom!

— Oh, ha csak rózsák tetszik önnek, adhatok én még. Épp az előbb láttam egy pár szép bimbót. Elhozom azonnal, ha kissé várni tetszik, itt van közel.

— Ugy fogadja előre is köszönetem, — szól Eliz — megvárom míg elbocsátja.
— A legnagyobb készséggel — felelt Aladár s a pár lépésnyire levő rózsafához ment.

Eliz csak most vette észre, hogy az a szép bimbó, melyet az előbb ő szakított le s melyet Aladárnak szánt, ott hever lábainál szétéptve.

— Szegény virágszál! — Söhajt s amint megfordul, meglátja a kaméliát is letaposva. — Oh, én kedves virágom, hát azért ültettelek ide a többi virágok közé s azért ápoltalak eddig, hogy most elveszítselek? Be kár érte!...

Leszakaszt néhány szál nefelejtset.
Ezt, — így szól magában — gomblyukába tűzöm. — S mire megfordult, Aladár már ott állott két szép rózsával kezében.

— Ah, ön igen szives Aladár ur, — köszönöm — szólott s az illatozó virágot átvette. — S most fogadja tőlem e pár nefelejtset szálát.

— Köszönöm, ide tűzöm kabátomra — felelt Aladár. — Igy ni. De ön is engedje meg, hogy annak a

rózsának helyébe, mely kebléről leszakadt s most csak a szára van ott, magam tűzzek egy szál virágot. S azzal egy szál nefelejtset nyújtok oda.

— Ah, mióta hordja ön e karika gyűrűt — szól meglepetve Eliz, — talán csak nem jeggyűrűt az?
— De igen jeggyűrűt.
— Mióta hordja?
— Tegnap óta.

Eliznek arca egészen sápadt lett s szótlanul állott mélyen maga elé tekintve, a mit Aladár észrevevén, igyekezett frügvet találni a távozásra.

— Ah, csak most érzem — szólott magában Eliz — most érzem, hogy mégis szerelem az, a mit érzek s a mi engem úgy vonzott ide. — Oh, bár sohase jöttem volna e helyre, talán sohsem láttam volna! Elfordul s távozik, a rózsát ott hagyja, de a nefelejtset imakönyvébe tette, a másik szál mellé.

Ott van mégis mindkét szál, az első és utolsó találkozás és az első szerelem emlékei.

Vágy.

Dalolni szeretnék csodás varázsszal, Szípkorkázó fénynyel, hulló parázszzsal; Telve volna dalom akár illattal, Májusi égbolton hulló csillaggal.

Vágyom a dicsőség hideg fényére, Kízó szerelemnek sötét éjére. Meghalni hazámért, hogy az tovább éljen, Hatalmasnak lenni, hogy ki gyűlöl — féljen.

Boldog mért nem vagyok örökre vele, Mért nem borul reám, keblemre feje? Lennék boldogtalan, gázolna az élet, Csak ne lennék ilyen semmi, átlag lélek.

Regőse.

ALLELUJA!

Ki hioné el, hogy az az ősz öreg ur, aki kedvetlenül áll az ablaknál, világra szóló dolgokat művelt s a haza iránti odaadásáért fényes kinttetéseket nyert.

Mellék

az illető előke deket állítsanak

Hauke I vitz herceg kérelmét egy érdeklében.

Lobkovit gármestert és szereti és kedvű, ugy egy a mit ő támo

Előadta

egész ezredn nagy előny le

rára, mely me emelné az ide

A herceg megfelelő m

ragaszkodik

A kaszár

nagy előnye

kap és e bér

Paul Kálm

világosítást k

ezred elhelyez

tétel alatt egy

kötelező igére

való elhelyezé

Hauke Im

városnak két

mert a régi k

zésére már ha

utóbb kénytel

ellenkező es

megtörténni,

nézve nagy k

Szondy M

pénzügyi he

zette jöjjön a

üdvös intézmé

hiánya megak

Hauke Im

város előre

valószínűlt

állítása jött s

detén abban n

maradt.

Most itt

orvoslására, a

diságnak a m

Szüksége

szegényház re

nyeinek megf

felépítése. B

elény lenne

nincsen ilye

egyedüli és r

városunkba.

A régi ka

zódés szerint

nyomban és

mert jelenleg

A városi

mert nem let

fényes kintte

Kezet csóolt

nagyon megte

— alkudozni s

— Ugy e

hozta meg

olyan régen k

— De lá

— A Fr

Nekem mindg

rets engem,

ha engem szer

Felvette n

mikor még ke

voltak.

— Bocsás

kinek az anyj

Komolya

— Ejnye,

tudom...

A kis Frie

s mikor még a

meg nekünk!

— nem állhatta

— Éu ne

natot, hiszen

haragudhat rá

vagy te talán

Nem is szabad

vernek, ha har

senki?...

— Dehog

bűn az — szól

büntetne az Ist

Szemei k

a könnyeket.

— Legye

szeretet napja,

az illető előkelő hadügyi faktoroknál, hogy ezredeket állítsanak ott fel.

Hauke Imre polgármester tisztelettel Lobkovitz herceg hadtestparancsnoknál és előadta kérelmét egy Zomborban elhelyezendő ezred érdekében.

Lobkovitz herceg szívélyesen fogadta a polgármestert és kijelentette, hogy városunkat nagyon szereti és kedveli és ha a város nagy áldozatokra kész, úgy egy ezred elhelyezésére reménye lehet, a mit ő támogatni fog.

Előadta továbbá a polgármester, hogy egy egész ezrednek városunkban való elhelyezése nagy előny lenne városunk kereskedelmére, iparjára, mely most pang és szomorú helyzetben van, emelné az idegen forgalmat.

A herceg kijelentette még, hogy nemcsak megfelelő modern kaszárnyát kell építeni, hanem ragaszkodik a barakok felállításához.

A kaszárnyaépítésnek ezen kívül még egy nagy előnye van, ha megépítik, a város bért kap és e bér által önmagát kifizeti.

Paul Kálmán a barakok építésére nézve felvilágosítást kér és nem lát elég garanciát az ezred elhelyezésére tett ígéretnél. Csak azon feltétel alatt egyezik bele a barakok építésébe, ha kötelező ígéretet kap egy ezrednek városunkban való elhelyezésére nézve.

Hauke Imre polgármester megjegyzi, hogy a városnak kötelessége a barakokat felépíttetni, mert a régi kaszárnya a póttartalékosok elhelyezésére már használhatatlan és így a város előbb-utóbb kénytelen lesz barakokat építeni, mert ellenkező esetben az egyéni beszállásolás fog megtörténni, a mi pedig a város közönségére nézve nagy kellemetlenségekkel jár.

Szondy Mátyás felakarja használni a kedvező pénzügyi helyzetet, nehogy abba a kínos helyzetbe jöjjön a város, ha a jövőben hasznos és üdvös intézményeket akarna létesíteni, ezt a pénzhiánya megakadályozza.

Hauke Imre kijelenti, hogy minden eddigi, a város előrehaladására irányult törekvése nem valósulhatott meg, mert ha valami intézmény felállítása jött szóba — pénzhiányában már kezdetén abban maradt és minden terve csak remény maradt.

Most itt a kedvező alkalom a régi bajok orvoslására, a 10—20 év alatt divott ódon maradiságnak a megszüntetése.

Szükséges továbbá városunkban a kórház és szegényház restaurálása, illetve egy a kor igényeinek megfelelő modern, pavillonszerű kórház felépítése. Bábaképző intézet felállítása is nagy előny lenne városunkra. Egész vármegyénkben nincsen ilyen tanfolyam. Zomborban lenne az egyedüli és messze vidékről jönnének hallgatói városunkba.

A régi kaszárnyát is ki kell fizetni a szerződés szerint a kormányhatósági megerősítés után nyomban és átalakításáról is kell gondoskodni, mert jelenleg rom állapotában nem maradhat meg.

A városi hasított kövezetű utak mind rosszak, mert nem lettek rendszeresen javítva, miután erre

fényes kitérítésekkel kitérített kabátban állt a szobában. Kezet csókolni neki és átadta a csokor ibolyát, s mivel nagyon megtetszett neki az a „fényes pénz” a kabátban — alkudozni kezdett az öreggel.

— Ugye az egyiket nekem adod?... Lásd, én is hoztam neked virágot!... S én szeretlek is téged; már olyan régen készültök hozzád!...

— De hát, ki vagy?... hogy hívják fiacskám?...

— A Frici vagyok!... A te Fricid nagyapám... Nekem mindig azt mondta anyus, hogy te nagyon szeretsz engem, pedig te ugylátszik azt csak montad, mert ha engem szeretnél, megcsókolnál volna!...

Felvette magához az öreg s éppen csókolgatta, mikor még ketten jöttek felé. A lánya és annak férje voltak.

— Bocsáss meg! — szolt kezét csókolva a lánya, kinek az anyja már rég megbocsátott.

Komoly akart maradni, de nem tudott.

— Ejnye, ejnye!... hadd el... én... igazán nem tudom!...

A kis Frici sehogysem értette meg ezt a jelenetet, s mikor még az ő papája is azt kérte, hogy — Bocsáss meg nekünk! — egész zavarba jött — s persze, hogy nem állhatta szó nélkül.

— Én nem értem apuskám, mért kérsz te bocsánatot, hiszen te sohasem bántottad nagyapát, ő nem haragudhat rád! — majd meg az öreghez fordult — vagy te talán haragszol nagyapám? Azt nem hiszem! Nem is szabad!... Haragudni bűn!... Engem mindig megvernek, ha haragszom valamiért... téged nem bánt azért senki?...

— Dehogyan haragszom kicsikém!... Persze, hogy bűn az — szolt mindnyájukat megcsókolva — s megbüntetne az Isten!...

Szemei könnyesek voltak, az öröm csalta szemeibe a könnyeket.

— Legyen e nap a kiengesztelődés, a béke és szeretet napja, a feltámadás igazi ünnepe.

Mályva.

a városnak fedezete nincsen. A sorompókhoz vezető utak is helyreállítandók, keramit vagy makadam aszfalttal.

A honvéd kaszárnya kibővítése is szükséges, már nem férnek el, a honvédelmi miniszter egyre sürgeti a kibővítést és a jelenlegi állapottal nincs megelégedve.

Az óvodák felállítása is égető szükséglet. A városban lévő óvodák túltömöttek és igen sok szegény gyereknek nem jut ott hely.

A város háza restaurálása se halasztható tovább.

Nincs egy jó ablaka, ajtója, a hivatalosobákban tűrhetetlen a léghuzam és sok betegségnek az oka, ami a város közigazgatásának gyors menetére nagy hátránnyal van.

Ezek lennének azon beruházások, melyeknek további előadása immár lehetetlen. Ezeknek teljesítése kívánja, hogy a város pénzzel rendelkezék és esetről-esetre minden egyes intézményt megvalósítson, mert e nélkül városunk nemcsak pangani fog, hanem elvesz.

Dr. Donoszló Vilmos helyesli a polgármester javaslatát és elismeri, hogy azok a városnak közszükségletei és ezeknek teljesítése elől a város ki nem térhet, vegyünk példát más kisebb városokról, kik sokkal nagyobb kölcsönöket vesznek fel, különösen a mostani kedvező pénzügyi viszonyok közt s még fölemlíti, hogy ezek közé fölveendő a gőzfürdő és uszoda is, — különösen ez utóbbi, mely egy valóságos posvány, még a legutolsó faluban sincs ilyen piszok. A hajók szemete és a városi levezetők árkoknak valóságos medencéje a kanálisnak az a helye, hol az uszoda áll. A gőzfürdő is modernbb berendezést igényel.

Hauke Imre megjegyzi, hogy a város a kölcsönöket successive, a szükséghez képest fogja felvenni. A fürdőről tudatja, hogy egy ajánlat érkezett hozzá, amelyet még a jelen értekezlet folyamán tárgyalás alá fogja bocsátani. Ezen ajánlat szerint a városnak nem lesz költsége, hanem jövedelme.

A mostani uszodát, miután bérlője fel akarja hagyni, a város megveszi és szegények fürdőjének adja és ha a jelzett ajánlat el nem fogadtatik, úgy az uszodát a hid felső részén fogják elhelyezni és a Mosztonga vizét a fürdő alatt a kanálisba bevezetni.

Ajánlja javaslatának elfogadását. Felolvasta ezután Latinovits Szaniszló városi szenátor a városi régi kölcsönök konvertálására és újabb kölcsön felvételére beérkezett ajánlatokat.

A budapesti kereskedelmi bank kész a fentebb megjelölt célokra 250,000 korona szükségletnek fedezésére, ugyszintén a netalán felmerülő egyéb beruházások céljából megkívántató összegekre nézve, végül az osztrák-magyar banknál fennálló 555,000 korona kölcsönnek célba vett konverziója végett felveendő kölcsönök megkötésére kötvénykölcsön alakjában megadni és pedig akár 4 $\frac{1}{2}$ %, akár 4%-os kamat alapján, továbbá készségét nyilvánítja arra, hogy ezen kölcsönök tetszés szerint 50, 60 vagy 65 éven belül legyenek törlesztetők.

A 4 $\frac{1}{2}$ %-os kötvényeken alapuló kölcsön felajánlatok: a) 50 éves törlesztésre, párisi árfolyamon, azaz 100-át 100-ért évi 5.40% annuitással; b) ugyancsak 50 évi törlesztésre 97 $\frac{1}{2}$ % árfolyamon, 5.25% annuitással.

Az előbbinél kikötetnék, hogy a kölcsön rendkívülig csupán oly kötvényekben legyen visszafizethető, mint a minőkben adatott, készpénzben egyáltalában nem.

Az utóbbi kölcsön azonban rendkívülig készpénzben is visszafizethető volna 2.10% stornodij fizetése mellett.

A 4%-os kötvényeken alapuló kölcsönt felajánlja a bank: a) 50 évi törlesztésre 4.80% annuitással; b) a 60 évi törlesztésre 4.65% annuitással; c) a 65 évi törlesztésre 4.60% annuitással. A kötvények árfolyamát mind a három esetben 93.7% állapítja meg.

Végül kijelenti a bank, más biztosíték lekötését nem kívánja, mint a 250,000 korona kölcsönre az utadó alapot, a konvertálandó 550,000 korona kölcsönre az eddig biztosítandókat, az esetleges investitóriális többletnél a várando jövedelmeket és mindannyáinál a városi pótdát.

A pesti hazai takarékpénztár-egyesület hajlandó a felvenni szándékolt 250,000 korona kölcsönt 50 éves törlesztésre megadni és pedig: a) fél-évenként előre fizetendő 5.30% törlesztési hányad mellett 96 $\frac{1}{2}$ % árfolyammal elszámolandó kamatozó kötvényekben, b) vagy fél-évenként előre fizetendő 4.95% törlesztési hányad mellett 94 $\frac{1}{2}$ % árfolyammal kamatozó kötvényekben.

A magyar jelzálog hitelbank a város által felveendő kölcsönt az évi annuitás 50 éves törlesztése mellett 5.18%-al az intézeti kötelezők 98% leszámolási árfolyamával hajlandó megadni.

Az ajánlatok felolvasása után szólásra emelkedett Falcione Gusztáv és példák illusztrálja, hogy más városok, mint Pécs, Szabadka, Temes-

vár, Arad, Eger előnyösebb kölcsönöket kaptak. Indítványozza, hogy a város kölcsönügyeinek tanulmányozására és jelentéstétel végett egy bizottság küldessék ki.

Dr. Donoszló Vilmos felszólalásában biztosítja Hauke Imre polgármestert, elismerve a város közérdekének előmozdítása körül mindenkor kifejtett nagy buzgalmit, hogy a város javára tett intézkedéseit mindig támogatni fogja a város minden egyes polgára, ki szívéen hordja annak virágzását.

Falcione Gusztáv még megjegyzi, az osztrák-magyar banknál fennálló kölcsön konvertálása nem lenne célszerű, mert 20,000 korona stornót kellene fizetni a városnak.

Dr. Danninger Ádám indítványozza, hogy a bizottság 15 nap alatt tegyen jelentést.

A kérdéshez hozzászóltak még dr. Czeisel Lajos József, dr. Czvetkovits Péter, Lippert Ferenc és Markovith Lajos is, a mi csak fokozta az élénk eszmecsereket a városunk érdekeit oly mélyen érintő ügyekben.

Ezután Hauke Imre resumálta az értekezleten elhangzott indítványokat és javaslatokat. Erre az értekezlet egyhangulag kimondta, hogy a város kölcsönügyének tanulmányozására a következő bizottságot küld ki, mely Latinovits Pál főispánt, a ki városunk érdekét is szívéen viseli és annak érdekében fáradozik, felkéri és vele érintkezésbe lép, hogy ezen kölcsönügy akár ajánlattevőknek meghívása, akár hirdetőndő árlejtés útján annak mielőbbi megvalósítása iránt a szükséges lépéseket tegyék meg; a bizottság a következő: Hauke Imre, Falcione Nándor, Falcione Gusztáv, dr. Grüner Samu, dr. Czvetkovits Péter, Georgievits Koszta urakból álló bizottságot küld ki azzal, hogy tanulmányának eredményét 15 nap alatt terjessze elő.

Élénk helyesléssel találkozott az értekezlet összes tagjai között Hauke Imre polgármesternek városunk közügyei emelésére, intézményeinek gyarapítására irányuló nagy horderejű munkássága.

A főispán Zentán.

Latinovits Pál főispán, áthatva azon atyai gondosságtól, a melylyel az egész vármegye iránt viseltetik, folyó hó 26-án Zentára utazott, hogy a zentai hídszakadást személyesen megnézze és hogy Zenta városát a maga jóindulatáról ezen szomorú eset alkalmából is biztosítsa és a legmesszebb menő támogatását kilátásba helyezze.

A zentaiak ősi magyar lelkesedéssel fogadták a főispánt; már régebben ismerték őt és tetteit, hallották jó hírét s így tisztelve szerették. A mostani személyes érintkezés alkalmából pedig a főispánnak nyíltsága, őszintesége, jóakarata és megnyerő kedves modora a zentaiakat valóságos meghódította. Különös nagy lelkesedést keltett a főispánnak azon kijelentése, hogy Zenta városa nem mostoha gyermeke a vármegyének, hanem inkább gyöngye annak. Fokozódott a lelkesedés, amidőn a zentaiak tudomására adta a főispán, hogy a hídleszakadás ügyében már is eljár a miniszterelnök, a kereskedelmi és honvédelmi minisztereknél, a kereskedelmi és honvédelmi minisztereknél s mindenütt Zenta város érdekeit igyekezett támogatni.

A főispán látogatásáról zentai tudósítónk a következőket jelenti:

A hídleszakadás által okozott szomorúság közepette jóleső érzéssel töltötte el a zentaiak lelkét az a hír, hogy Latinovits Pál főispán személyesen eljön Zentára és megtekinti a pusztulás helyét. A hír valóra vált, a főispán csakugyan eljött közénk s látogatása a történeteket illetőleg, megnyugvást, a jövőre nézve pedig bizalmat teremtett.

A főispán szerdán délután fél 5 órakor Szeged felől érkező vonattal érkezett Zentára. Kíséretében volt dr. Mikosevits Kanut zentai járási főszolgabíró.

A vasuti állomásnál várták a főispánt: Dudás Lajos polgármester, Madary János főkapitány, Szárics Géza tanácsnok, Pálffy Dezső kir. mérnök, Matkovits Béla szolgabíró és még többen.

A vasuti állomásról a hídfehoz hajtattott a főispán és a kompon áttazott a Tiszán. Meggyőződést szerzett magának a közlekedésről.

A Tiszáról a város házába ment, a hol Dudás Lajos polgármester üdvözölte a városi képviselőtestület és tisztikar élén.

Dudás Lajos lelkes szavakkal üdvözölte az első ízben Zentán megjelent főispánt a város nevében és kéri, hogy Zenta város jólétét nagy befolyásával elősegíteni kegyeskedjék.

Az üdvözölő beszédre Latinovits Pál főispán a következő beszéddel válaszolt:

„Bár szomorú eset okozta azt, hogy körükben megjelentem, de szívesen jöttem, hogy bizonyítsam önöknek, miszerint Zenta városa nem mostoha gyermeke a vármegyének, hanem inkább gyöngye annak. Évtizedek óta érdeklődéssel vi-

seltetem e város jólété iránt, hogyne viseltetnék most azzal, amikor tudom, hogy más megterhelő kiadásai mellett súlyosan érte önöket ezen elemi csapás. És mert tudom, hogy ennek folytán egy olyan jövedelmi forrásról kellett lemondaniok, a mely számottevő háztartásukban, igérem, hogy minden lehetőleg meg fogok tenni arra nézvést, hogy segítségükre legyek; és hogy egy állandó vashíd létesítését keresztül vigyem. És anélkül, hogy erre felszólítottam volna, már is felhívtam a magas kormány figyelmét az itt történetekre. Legelső sorban a kormány elnökénél, továbbá a kereskedelemügyi miniszternél és a hadügyi miniszternél jártam az önök érdekében, akik megígérték, hogy gondoskodni fognak arról, hogy bajuk eloszlatassék. A magam részéről a legnagyobb készséggel teszek eleget, ha egy deputációt kívánok általam vezetettü ezen intéző körökhöz, annál is inkább, mert azt kívánom bizonyítani, hogy a multban történeteket elfelejtetik; az én működésem alatt fordulnak teljes bizalommal hozzám; én minden lehetőleg megteszek, hogy sérelmeik orvosolva legyenek — csak lehetetlen ne kívánjanak!

Nem mostoha gyermekei önök a vármegyének; és míg én tehetek valamit érdekükben, be is fogom bizonyítani. Magamat szíves jóindulatukba ajánlván, kérem önöket, a kik óhajtanak velem beszélni, szívesen meghallgatom!

A nagy éljenzéssel fogadott beszéd után a bemutatkozások következtek, majd a városi tisztikar tisztelettel a polgármester vezetése alatt, kinek üdvözlő beszédére a főispán a következőket mondotta:

„Tudom, hogy nehéz ez esetről folyólag az önök helyzete, de ne higgyék, hogy önök mostoha gyermekei a vármegyének; és mert tudom, hogy itt az önök megélhetése rendezetlen viszonyok között leledzik, arra kérem, hogy tegyenek kötelességüknek mindenképpen eleget. Ajánlom, hogy a legszegényebb embernek igazságát épp úgy szolgálják, mint a tehetősebbét, — akkor biztosítom, hogy bennem pártfogóikra találjanak és jótállok, hogy ha ezt követik, nemcsak a nép, de én is meg leszek önökkel elégedve; és ekkor joggal fordulhatnak hozzám, hogy megsegítsem az irányban, mely által az önök helyzetén segítve legyen. Az esetben pedig, amikor kötelességüknek — a közönség szerint — ekként tesznek eleget, számíthatnak arra, hogy részéről meg fogom segíteni önöket arra nézve, hogy tulfeszített munkájokért kellő díjazásban részesüljenek. — Azt azonban ki kell jelentenem, amelyikök kötelességének nem a közkívánalom szerint tesz eleget, azzal a legszigorubb fogok eljárni, mert ez — eszményi kötelességem; mert én magamat leszólítani nem engedhetem. Ha azonban kötelességüknek megfelelnek — biztosítom, hogy bennem igaz pártfogóra találjanak, épp ezért kérem, hogy minden bajukban egész bizalommal forduljanak hozzám, mert én önöket szeretni tanultam — és továbbra is szeretni akarom!”

Este dr. Mikosevits Kanutnál fényes vacsora volt.

Husvét ünnepén.

Feltámadott!

A feltámadás a keresztény világ egyik legmagasztosabb ünnepe. Az emberiség történetében a legszebb, legnemesebb fogalom, méltóságos fénnyel jelzi a legszebb, legüdvösebb cselekményt és földnek: a megváltást. A világmegváltás magasztos ténye teremtette meg ama szebb korokat, melyben új életre kelt Isten remeke: az ember teremtő elméje alkotásai és szívet nemesítő jótékony cselekményei által. Éppen azért: ha a régi klasszikus kort csodáljuk, a kereszténységet áldanunk kell. Amennyiben megkönnyíté az ember életküzdelmeit, nemes és megelégedést nyújtó új irányt tűzvé elébe; javítja helyzetét azáltal, hogy lerombolta a zsarnokság szolgálatában álló eszmék uralmát. Szeretetet, testvériséget, egyenlőséget hirdetett. Az emberi szívbe, mely addig születési jogok, gőg, hatalmi dőlyf s durva erőszak szenvedélyeitől tombolt igen sokszor: belecsepegteté az emberszeretet nemes tanát: „Szeresd felebarátodat, mint önmagadat.”

Amióta csak bolygónkat ember lakja, a léttel küzdeni kellett mindenkori. A gazdag és hatalmas, a tehető, az erős könnyen diadalmaskodik. De a gyenge és erőtlén, az ügyefogyott, a nyomorult legtöbbször elbukik az egyenetlen küzdelemben.

Sokan vannak ilyenek. Számukat növeli az özvegyek, árvák, a sorsüldözötték százanandó serege. Ezek siralmas helyzetén kíván segíteni a kereszténység szelleme, az a szellem, mely a szívet áldástnyújtó cselekedetekre ösztönzi. A nyomorból kiragadja a visszaadja a társadalomnak — a jótékonyt.

Az érző, a résztvevő szív nagy kincs, na az áldás, kivált a jelen időben. Nap nap után tömegesen kopogtatnak a nyomortól kéklülő ajakkal

az inségesek ajtóinkon. Könyörületre hívnak. Ezek sorsán segíteni kell. Legyünk könyörületesek és nyerjük meg másokat is a jótékonyt, így kívánja ezt a kereszténység szelleme. Azoknak, kiket a jó Ég sokkal, vagy legalább annyival megáldott, hogy birják a mindennapi kenyeret, nem szabad elzárkozniok a nyomorultak szomorú sorsának javítása elől.

A feltámadás ünnepe egyúttal a béke, a szelidség, a felebaráti szeretet és egyetértés ünnepe.

Fájdalom, mai társadalmi állapotaink között a nemes erények csak gyér meglegházi növények. A szenvedély, békétlenség és herce-burca dudvája oly elterjedt, hogy a leggondosabb kertészekre van szükség, hogy társadalmi életünk, őseink patriarchalis, békés, egyetértő életmódjára visszavezethető legyen.

A kereszténység szellemének eme sarkigazságai hásak át szívünket, egész lényünket. Szóval és tettel, oadaó szeretettel és nemes példával törekedjünk a kölcsönös tiszteletre, türelemre és békés egyetértésre. El végre a kicsinyeskedéssel és folytonos gáncsossal. Emelkedjünk fel végre a köznapiasságból, ne az agyarkodás — a szeretet, béke, egyetértés töltsek be valónkat. Így ünnepehetjük meg legméltóbban a feltámadás dicső emlékét. A szent és magasztos eszmék hirdetőjének pedig: Alleluja, hála legyen az Istennek.

E.

Római emlékek Begecsen.

Szakkörökben régóta méltó érdeklődés tárgyát képezik a Begecs község mellett levő archeologiai nevezetes romok, melyekről annak idején a már elhunyt jeles tudósunk, Fröhlich egyetemi tanár kimutatta, hogy azok az egykori Onagrinum nevű római vára maradványai. Ujabbán Téglás Gábor akadémiai tag foglalkozott e romokkal, a ki a helyszínen szintén megfordult, behatóbb kutatást azonban nem eszközölhetett.

A nagyérdemű romok feltárást most legutóbb a község érdemes jegyzője Brezsovszky Vazul kísérlette meg s két héten át folytatott kutatásai meglepő eredményt hoztak. A római erősség egyik tornyát és két falat sikerült ugyanis felfedeznie és kiásnia, miközben számos leletre bukkant. A leletek közt a római pénzek és edények, valamint fegyvertöredékek kívül, a feliratos téglák a legbecesebbek, melyek alapján konstatálható, hogy e várat a mai spanyol földről ujonozott VI-ik római légio építette s bizonyára hosszabb időn át lakta is. A pénzek Licinius császártól Constantinusig fordulnak elő a romokban*, a mi igazolja Fröhlich ama feltételezését, hogy ez az erősség a dunai átkelés és a szerémi partok védelmének biztosítása végett a Kr. utáni III-ik században épült.

Mint hogy vármegyénk területén a Begecs melletti váraes az eddig ismert egyedüli római emlék s Duna mellett O Budán kívül még egyetlen római határvár sem ásatott fel, tudományos szempontból igen fontos lenne a begecsi kutatásokat folytatni. Epp ezért a vármegyei történelmi társulat t. elnökségét ez uton is kérjük, hogy a további ásatások iránt intézkedni kegyeskedjék. Brezsovszky jegyző ur, mint tőle a helyszínen értesültünk, a társulat rendelkezésére bármikor készen áll s a kutatásokat vezetni hajlandó.

D. Gy. dr.

Városi közügyek.

Gőzfürdő városunkban.

A kedden délelőtt a városháza tanácstermében megtartott értekezleten Hauke Imre polgármester egy városunk közegészségügyére nézve nagy fontosságú vállalatról referált az értekezletnek.

Hádingér A. építész, műszaki vállalkozó egy városunkban felállítandó gőzfürdőre nézve a következő ajánlatot adta be Hauke Imre polgármesterhez:

Amortisano alapon a város részére tervem szerint a fürdő építését, teljes berendezését és üzembehozatalát 50 éven keresztül évente 6000 korona lefizetés ellenében hajlandó vagyok elvállalni. Mint hogy a fürdő a város által adandó telken épül, ugy természetes, hogy az azonnal a városnak tulajdonát képezi. Ez esetben a város anyagi áldozat nélkül, előnyesen jut egy ily modern intézményhez, mely egészségügyi szempontból is mérlegelendő, de jövedelmezőségére nézve is, miután az egész fürdőnek évi összes költségei 3940 koronára tehető hazi kezelésnél. A bevételt, tekintve Zombor város lakosságát és vidékét, szerintem normálisan 20,000 koronára lehet számítani és ezen összeggel szemben a városnak évi kiadása költség fejeben 3940 kor., törlesztés 6000 kor., összesen 9940 kor. Ez esetben, ha a város ezt nem házilag akarná kezelni, hanem bérbe óhajtaná adni, ugy a bérlo, tekintve, hogy ez az ügylet forgalmi tőkét nem igényel és kényelmes lakást is talál az épületben, szerintem könnyen fizethet 8—10000 korona évi bérösszeget. Mindkét esetben számítás alapon az látható, hogy a város a fürdő felépítése körül nem hogy anyagi áldozatot hozna, hanem rá nézve még jövedelemmel is jár.

Második módozat. Egyestületi alapon. Ez esetben a város az egyesületnek esetleg évi segélyt nyújtani és az ingyen adandó telken a fürdő felépítése, teljes berendezése és üzembehozatala 123,750 koronára. Ezen összeg pedig 275 drb á 450 kor. részjegyekbe volna felosztandó. A részjegyek után csak 50% készpénzben lefizetendő, a még fennmaradó 61,875 kor. pedig egy a fürdőre felveendő jelzalog kölcsönből nyerne fedezetet. Fenti 275 részjegyből magam jegyek 75 részjegyet és így csak 200 drb maradna jegyzésre. Az egyes részjegyek után szerintem annak tulajdonosának névre szóló fürdőjegy adható. Továbbá jövedelmezőségére nézve a bevételek Zombor város lakosságának és vidékének számarányának feltehető, hogy egy ilyen modern és minden igényeinek megfelelő fürdőt naponta átlag 40 fűrdővendég látogatná,

*) Az ezuttal talált római érmék a gr. Chottek uradalom vízicsuszta intézőjénél őriztetnek, a ki maga is lelkes régiség-gyűjtő.

a mi jegyekért átlag 1 koronával számítva 16,600 kor., 100 drb családi bérletjegy az összes fürdő használatára á 50 kor. 5000 kor., 100 személyjegy á 20 kor. 2000 kor., összesen 23,600 kor. Ezzel szemben az egyesület évi kiadásai önköltség 3940 kor., 61,875 kor. kölcsön után számított 6% 3812 kor. 50 fil., összesen 7652 kor. 50 fil., mutatkozó felesleg 15,947 kor. 50 fil. Természetes az elérendő haszon az egyesületet illeti és annak felosztását ó határozza meg.

Az ajánlat felolvasása és a tervek megismerése után az értekezlet Falcione Gusztávot, Hauke Imrét és a városi mérnököt megbizta, hogy az ajánlattevő által Szegszárdon már felállított gőzfürdőt és uszodát a helyszínen szemléljék meg, érintkezzenek az ajánlattevő vállalkozóval egy esetleges olcsóbb ajánlat elérése végett.

Villamos világítás.

Lapunk egy barátja a zombori villamos világításra vonatkozólag a következő közleményt küldte be.

A kedden délelőtt a városháza tanácstermében megtartott értekezleten a város kölcsönügyeinek pertraktálása után, Hauke Imre polgármester városunk még egy fontos kérdéséről, a villamos világítás ügyének állásáról is beszámolt.

Ó már akkor, midőn a villamos világítás városunkban az azonnal megoldandó kérdésk napirendjére került, hosszabb tanulmányozása eredményeként a villamos világítás házi kezelése mellett foglalt állást. De miután a villamos világítás bevezetése és üzembehozatala mindig a kezdet stádiumába maradt, mert a jelentkezők száma egyrészt igen csekély volt és az a háztulajdonosokra a villamos bevezetése által — a városunk közönségére — újabb teher hárult volna. Amellett a villamos világítás utáni járulékos beszedése is nagy nehézséggel járt volna, a mint az aszfalt beszedésénél is megnyilvánult.

Igy a közvilágítás sokba került volna, mert városunk kereskedői, iparosai, a katonaság, vasut nem jelentkeztek oly nagy számban, hogy az egy reális számítás alapján elfogadható lett volna.

Ez készítette a polgármestert arra, hogy más irányban kezdett tárgyalásokat egy céggel, a mely cég azonban csakis a közvilágításokra ily lámpákat akart szállítani.

Ebbe azért nem nyugodott bele Hauke Imre polgármester, mert személyes tapasztalatai szerint az ilyen világítás az izzólámpa mellett szinte sötét és alig mulja felül a mi jó aszfaltunk mellett a jelenlegi világítást, így van ez Verseczen és Zentán is.

Most tárgyalásokat folytat a polgármester egy olyan céggel, mely városunkban a villamos világítást összekötné egy gyárral és vasuti összeköttetést is tervez Apatinnal és Kupuszinával.

A tárgyalás folyamán polgármesterünk még azt is kívánja a vállalkozótól, hogy a városi villamos vasutat is vegye be tervebe. Ez a vasut vinne a vásártérre, a Sikarába és a vasuti állomáshoz.

A magánügyének házába bevezetendő tömeges bejelentések biztosítása végett oly irányban tárgyal a polgármester, hogy egy izzólámpásnál egy óra égési ára az eddig tett ajánlatokat olcsóbbá nézve jóval felülmulja.

Mi a magunk részéről nagyon is szívesen látjuk, hogy a polgármester ur a villamosság ügye iránt is nagyobb érdeklődést kezd tanusítani.

Nem mulaszthatjuk el azonban megjegyezni, hogy határozottan a házi kezelés mellett foglalunk állást és ellene leszünk annak, hogy a villamos világítás vállalkozónak adassék ki.

Most terünk nem engedi, de legközelebb bővebben kifejtsük erre vonatkozó indokainkat.

A kérdést nézetünk szerint két szempont dönti el, az egyik érdemi, a másik formális.

Az érdemi része a dolognak az, hogy nem tartjuk megengedhetőnek, miszerint a villamos világításból a technika haladásainál fogva okvetlen beállandó anyagi előnyöket egy vállalkozó élvezze és ne a város.

A formális része az, hogy a házi kezelés mellett a törvényhatósági bizottság már döntött és tudunkkal e döntést a miniszterium is jóváhagyta. Nem szabad tehát a villamos világítás ügyét komplikálni, ezzel megvalósítását elodázni, hanem ezen, már mindenképpen megvitattott és előkészített ügyet az elfogadott bázison mielőbb meg kell valósítani.

Azokról az egyéb nagyobb kérdésekről, a melyekről a legutóbbi városi értekezleten szó volt, az után lehet is és kell is vitázni.

Szerkesztő.

Községi árvatári ügyek rendezése.

A régi árvatári tartozások rendezésére a vármegyei árvaszék által kiküldött egyik bizottság, Zsigmond Dénes árvaszéki ülnök és Horváth József árvaszéki alszámvévo a titeli és szabályi járásban munkálkodnak.

A járásbeli községeknek egy régi óhaja nyer ezen rendezéssel kielégítést és minden egyes községben, a hol eddig működtek ugy a község elöljárósága, mint a képviselőtestület tagjai a legnagyobb készséggel támogatták a rendezőbizottság fáradsót és nagy munkáját.

Gyurgyevón az e célból összehívott képviselőtestületi ülésen Zsigmond Dénes árvaszéki ülnök és Horváth József rövidesen előadták kildetésük célját és ismertették a községeknek még rendezetlen árvatári tartozását. Mire a képviselőtestület minden vita nélkül egyhangulag elhatározta, hogy a község kimentott árvatári tartozását öt éven át visszafizeti. Ezen összeg eredmény a kiküldött bizottsági tagok szakavatottságának és az egyes tételek alapos tanulmányra való ismeretének köszönhető. Eljárásukban nagy segítségükre volt Gyurgyevó község derék jegyzőjének Mosovits Dusan és Jozanov Tivadar köztisztvisletben álló lelkésznek támogatása, kik a gondjaira bízott lakosságot az árvatári tartozások békés uton való rendezésére felszólalásaikkal meggyőzték.

A befejezett nagy munkát után a képviselőtestület elsősorban Latinovits Pál főispán urnak mondott

hálás köszönet

rasztó működés

Kövil-

tudósítást: A

sere kiküldött

széki ülnök és

napokban köz

saptestület és

a kovil-szent-

günkben ezen

mert igen sok

egyenkénti li

A bizotts

a község érde

járása, ki a

ismeretével é

Az árva

nyert, a meny

határozta, hogy

kaival együtt

pénztárbá befiz

Ezen ha

midőn ezen r

befejezett nyer

szabadult, hál

Pál főispánnal

közgyűlés jegyz

El

„B A

„E

„E

Helyben h

Egész év

Fél évre

Negyed é

„N

Egész év

Fél évre

Negyed é

Előfizetés

és fia könyv

A „Bácska

„Lap

ünnepekre val

jelen meg.

Lapunk t

boldog husvét

szervezőség

Nagy

A nagyhe

templomban a

Nagypéntek

mely után köz

Passioval és ker

sírhöz vitetik; ez

3 órakor nagya

cesszió vezetett

visszatérve enek

re”. — Este 7

a Szentség körn

Nagyszomb

ségkítélet; 8 or

megáldása dics

szentes és mind

nagymise követ

menet esti 6 óra

Husvétvasár

után az etke 11

sz. beszéd; 9 ó

beszéd; 10 óra

órákor vesce

Husvétü

miséken kívül 11

— délután 3 óra

Nagypén

ajtatossága, nagy

melyet Jézus Kris

mindörökre, épp

akarták. A rég

szentebbek volta

alamizsnával, vilg

szabaddá tevésé

hoz a nagy gon

a régiék Pascha

a husvét nappal,

Ekkor büneiktől

hanem mindazol

tek, kik bűjtölés

el e napot. Ezen

atyánk igen egy

Nagyszom

e héten nagyszom

csak estig, han

éj előtti estét s

kálással és a

Eusebius írja, a

alatt igen nagy

egész városban

gyertyamódra é

azt tartják, hogy

zsalem körül ne

egy helyben t

szent ábítattal

napokon. A tem

szóval és a sz

séges érzelmeit

annak a lépés

követő utra vez

hálás köszönetét, másodsorban pedig a bizottságnak farszto működéséről fejezte ki jegyzőkönyvi elismerését.

Kovil-Szent-Ivánról vesszük a következő tudósítást: A régi községi árvtári tartozások rendezésére kiküldött árvaszéki bizottság Zsigmond Dénes árvaszéki főnök és Horváth József árvaszéki alszámvéve a napokban községünkben megjelenvén, a községi képviselőtestület e célra összehívott közgyűlésen ismertették a kovil-szent-iváni községi árvtári tartozásokat. Községünkben ezen rendezés nagy és farszto munka volt, mert igen sok rendezendő adóstétel van és ezeknek egyenkénti liquidációja is lefolytatott.

A bizottság ezen munkáját igen megkönnyítette a község érdemes jegyzőjének Borovszky Ferencnek eljárása, ki a bizottságot működésében az ügyek kiváló ismeretével és felvilágosító magyarázatával támogatta.

Az árvtári tartozások rendezése békés megoldást nyert, a mennyiben a képviselőtestület egyhangulag elhatározta, hogy régi árvtári tartozásait, annak járulékaival együtt öt év alatt a vármegyei központi árvtárba befizeti.

Ezen határozat kimondása után, a képviselőtestület, midőn ezen régi zavaros árvtári ügyeinek tisztázása befejezést nyert, és községünk egy rég buzódó bajtól szabadult, hálás szívvel mondott köszönetet Latinovits Pál főispánnak és a kiküldött bizottságnak és ezt a közgyűlés jegyzőkönyvében megörökítette.

Előfizetési felhívás

„BÁCSKA”

XXV. évfolyamára

Előfizetési feltételek:

Helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve:

Egész évre	12 kor.
Fél évre	6 kor.
Negyed évre	3 kor.
Néptanítók számára:	
Egész évre	8 kor.
Fél évre	4 kor.
Negyed évre	2 kor.

Előfizetési pénzek **Bittermann Nándor** és fia könyv- és könyvnyomtatásba küldendők.

A „Bácska” szerkesztősége és kiadóhivatala.

Lapunk legközelebbi száma a husvétii ünnepekre való tekintettel április hó 4-én, pénteken jelen meg.

H i r e k.

Lapunk t. olvasóinak és munkatársainak boldog husvétii ünnepeket kíván a „Bácska” szerkesztősége és kiadóhivatala.

Nagyheti szertartások.

A nagyheti szertartásokban, melyeket a róm. kath. templomban a következő rendben tartanak meg:

Nagypénteken reggel 8 órakor német prédikáció, mely után közvetlenül tartatik az előszentelt mise a Passióval és keresztmáddal; mire a Szentség a szent sírhoz vitetik; ezután bunyevác sz. beszéd. — Délután 3 órakor magyar sz. beszéd, melynek végzetével processzió vezetetik a Kálváriához, honnét a templomba visszatérve énekeltek a Jeremiás siralma és a „Miserere”. — Este 7 órakor a sz. Sírál ima és ének, mire a Szentség körmenetileg a sekrestyébe vitetik.

Nagyszombaton reggel 6 órakor körmenetileg Szentségkítétel; 8 órakor tűzszentelés, a husvétii gyertya megáldása dicsőenekkel, aztán a próféciák, keresztmáddal és minden szentek litániája, mire a feltámadási nagymise következik. Az ünnepélyes feltámadási körmenet esti 6 órakor tartatik meg.

Husvétvasárnapján reggel a 7 órai csendes mise után az étek megáldása; 8 órakor kis mise és német sz. beszéd; 9 órakor csendes mise, utána bunyevác sz. beszéd; 10 órakor ünnepélyes nagymise; délután 3 órakor vespernye.

Husvétihétfőn a szokott órákban megtartott szent miséken kívül fél 10 órakor magyar egyházi szónoklat; — délután 3 órakor vespernye.

Nagypéntek. Ma van a keresztény világ nagy ájtatossága, nagypéntek, bánatnak, emlékeztetnek napja, melyet Jézus Krisztus keresztrefeszítésével megszentelték mindörökké, éppen azok, akik az Üdvözítőt meggyaláznák. A régi keresztényeknél ezek a napok a leg-szentebbek voltak. Megtűnőpelték buzgóssággal, böjttel, alamizsnával, világi dolgaitól való megszüntetéssel, a rabok szabadláttal tevéssel; azonban e szabadságot nyert rabokhoz a nagy gonosztevéket nem számították. E pénteket a régi Pascha Stajrosimonnak nevezték, ellentétben a husvét nappal, melyet Pascha Anastasimonnak hívtak. Ekkor büneiktől nemcsak a gyónók oldoztattak fel, hanem mindazok is közönséges bűnbocsánatot nyertek, kik böjtöléssel, könyörgéssel és bánattal töltik el e napot. Ezen a napon az egyház feje, szentséges atyánk igen egyszerű ruhába öltözködik.

Nagyszombat. A régi keresztények a szombatot e héten nagyszombatnak nevezték. Ezen böjtöltek nemcsak estig, hanem addig, míg a kakas megszólalt. Az éj előtti estét isteni tisztelttel, könyörgéssel, prédikációval és a katechumenek keresztelésével töltötték. Eusebius írja, hogy e szent estei Konstantin császár alatt igen nagy pompával tartották meg; a császár az egész városban viaszos karókat állítottatott fel, melyek gyertyamódra égtek. A Szentföldön lakó keresztények azt tartják, hogy a madarak az egész nagyhéten Jeruzsálem körül nem énekelnek, hanem szomorúan mindig egy helyben ülnek. De a mai keresztények is szívből szent áhitattal fohászkodnak Istenhez és Jézushoz e napokon. A templomok megtelnek tömjénfüsttel, szoltárszóval és a szívek elárasztván a keresztényi hit szent-séges érzelmétől, fölemelkednek a köznapiaság porából annak a lépesőnek első fokára, mely a Jézus példáját követő utra vezet.

Karácson Gyula Zentán. Alispánunk befejezvéen hivatalos dolgát Apatinban, kedden a déli vonattal Zentára utazott, hogy a zentai hid ügyében a helyszínen is meggyőződjék a helyzetről és a tennivalókról. Alispánunknak és a kiküldve volt vegyes bizottságnak egyértelmű nézete az, hogy a hid leszakadása folytán beállott forgalmi zavarok mielőbb meg legyenek szüntetve, mert Zentának, mint a vidék egyik jelentős gabonapiacának erre feltétlen szüksége van és az ideiglenesen alkalmazott kömpközlekedés a forgalom lebonyolítására nem alkalmas. Az első kérdés a leszakadt hidrészeknek és az ezzel összefüggő részeknek lebontása. Ezen célból meg lett keresve a magyar folyam- és tengerhajózási társaság, melynek két sleglepe legközelebb utra indul és remélhetőleg e hó végére Zentára érkezik. Ezen sleglepe alkalmazott állványok segítségével fognak a leszakadt és megrongált hidrészek és a nagymértékben megrongált második nyílás lebontásához hozzáfogni. A lebontás után fog eldőlni azon kérdés, vajjon lehetséges-e a hidnak 5—10 évre szóló rekonstrukciója a régi alapon, vagy pedig egészen új hid építése válik szükkségesé. A rekonstrukció mellett szól az a körülmény, hogy ezzel a hid esetleg már ez év őszén át lesz adható a forgalomnak. Erősen tartja magát azonban azon indokolt kívánság is, hogy vasuti hid építtessék, amelylyel két nagy vármegye vasuti forgalma is nagy mértékben meg lenne könnyítve.

Márton Pál. „Eliz első szerelme” címen egy remek novellát talált olvasónk mai tünepi számunkban. Boldogemlékü kiténő volt munkatársunk, dr. Matzitz Pál irodalmi hagyatéka. Igaz szeretettel és kegyelettel emlékezünk meg az alkalomból az ő korai gyászos haláláról, mely annyi sok szép reményt, örömet, boldogságot hervasztott el és hagyott hátra nagy szomorúságot, fájdalmat azok szívében, akik igazán szerették — és kegyelettel emlékeznek rája.

Egyházi ének. A nagybeti szertartások alatt lélekemelő, áhitatos énekek zengtek a plébániatemplomban. A kaszinói dalárda és több műkedvelő énekeltek az egyes szertartásokon és művészi énektől emeltek az imádkozó hívők vallásos áhitatát. Szerdán délután a gyász-szoloszmát Jeremiás siralmával Terebesy Lajos, Standacher József és Türr Aladár énekeltek igen szépen. Csütörtökön délután ugyanazon gyász szoloszmát Fejér Eulália, ifj. Késmárky Béla és Standacher Mariska adták elő szívet, lelket gyönyörködtetőn. Mind a két alkalommal Marschall Béla kísérte harmóniumon a busongó énekeket, a nála megszokott ügyes precizitással. Ma pénteken délután Rácz Somané, Szigeti István és a kaszinói dalárda 12 tagja karban énekel a síromokat ugyancsak Marschall Béla harmónium kísérte mellett. A szombati feltámadáskor a „Regina Coeli Letare” t a kaszinói dalárda fogja énekelni.

Uj kanonokok. A királyi Molnár János olvasókanonoknak a nagyprépostságra, Majorossy János tituli felszentelt püspök és éneklőkanonoknak az olvasó, Mayer Béla bosoni választott püspök és örkanonoknak az éneklő, Schweitzer József bácsi prépostnak az örkanonokságra, dr. Boromiszsa Tibor székesegyházi főesperesnek a bácsi prépostságra, Kleiner Lajos bácsi főesperesnek a székesegyházi főesperességre, dr. Macskovits Pál tiszaí főesperesnek a bácsi és Zundl Péter ifjabb mesterkanonoknak a tiszaí főesperességre való fokozatos előléptetését jóváhagyta, az ekként megírtedett idősb mesterkanonokságot dr. Hoffmann Karoly kulai apát-plébánosnak, az ifjabb mesterkanonokságot dr. Valihora Agoston prigl-szent-iváni plébánosnak adományozta. E két utóbbi kinevezést lapunk egyik mult számában már közöltük.

Kinevezés. Az igazságügyminiszter dr. Koncz Mihály ujvidéki törvényszéki aljegyzőt az ujvidéki törvényszékhez jegyzővé nevezte ki.

Kinevezés. Az igazságügyminiszter Jankovits Emil szabadkai törvényszéki segédlelkönyvvizetőt a palánki járásbírószághoz telegkönyvvizetővé nevezte ki.

Kinevezés. Az igazságügyminiszter Fallier Ferenc szegedi kir. ítélőtáblai írnokot az ujvidéki kir. törvényszékhez irodatisztává nevezte ki.

A városi nagy értekezlet. Lapunk mai számaúak más helyén részletesen megemlékeztünk azon mozgalomról, melyet városunk közérdekeinek előbbre vitele céljából Haake Imre polgármester dicséretes módon folytatva tett. Lapunk mai nagy terjedelme nem engedi, hogy egyuttal érdemi bírálatot is mondjunk, nem fogunk azonban késni, minden egyes kérdésben nézetünk bővebben kifejtetni.

A számvéveségi és pénztári tisztviselők. Az 1902. évi III. törvények rendelkezése szerint a vármegyék számvévesége és pénztári osztálya az állami adminisztráció körébe vonatik. Az erre vonatkozó törvény szentesítve is van. Széll Kálmán belügyminiszter az előkészítés munkálataira szükkséges személyi és tárgyi adatokért vármegyénk törvényhatóságához is leirt. Ezen adatok folyó évi április hó 15-ig lesznek fölterjesztendők. Ezzel kapcsolatban megemlítjük, hogy vármegyénk számvéveségi és pénztári személyzete folyó hó 29-én fog Városy László főszámvevő vezetésével Latinovits Pál főispánnal tisztelni, hogy a számvéveségi és pénztári személyzet támogatására őt felkerje.

Adomány az újtemplomra. Apatini Fernbach János a zombori újtemplom építésére 200 koronát adományozott.

Nyugdíjazás. Gyömörey József szabadkai 6-ik honvéd nyugalmezredbeli h. a. I. osztályú százados, népfőlkelő nyilvántartó tiszt, a saját kérelmére megejtett fellülvizsgálat alapján folyó évi április hó 1-ével nyugállományba helyeztetett. Allandó tartózkodási helyét Ujvidékről Szegedre tette át.

Rabbi beiktatás Bezdánban. Dr. Wiesner Henrik, a bezdáni izr. anyakönyvi körület megválasztott rabbija f. é. március 31-én foglalja el állását. A hitköz-ség Szabadkán és Zomborban küldöttségleg fogadja. Az ünnepélyes székfoglaló f. é. április 1-én 10 órakor lesz a bezdáni izr. templomban.

Cirkusz. Lódy Ernő keleti lovardája jelenleg városunkban időzik és a megyeház mögötti téren naponta szépszáma közönség előtt tartja előadásait. A lovarda vízmentes ponyvával van fedve. Ajánljuk közönségünk párfogására.

Gőzfürdő. A husvétii ünnepekre való tekintetből a gőzfürdő vasárnap helyett szombaton lesz nyitva.

Talált gyűrű. A napokban egy kis fu az utcán egy 10 korona értékű arany gyűrűt talált. Igazolt tulajdonosa a rendőrségnél átvetheti.

Háziestély. Szemző Károly hódásghí főszozga-bíró és neje f. hó 18-án a sorozó bizottság, jóbarátai és tisztelőik tiszteletére fényes háziestélyt rendeztek pazar fényvel berendezett lakosztályukban, mely ugy a lekötelő kedvességű háziaszony, a szeretetreméltó házigazda előzékenységgel párosult szíves vendéglátásuk, mint az estélyen uralkodott fesztelen és csapongó jókedv, az egyszerű, a mellett nagyon izletes vacsora, a jó borok és a megjelent előkelő társaság jókedvénél fogva a késő reggeli órákig tartotta együtt a díszes társaságot a legjobb kedélyhangulatban, vig muzsikaszó mellett és teszi felejthetlenné a megjelentek előtt ezen minden tekintetben ritka fényességű estélyt. Az estélyre hivatalosak voltak: Jusits Lajosné, Pavlovits-Sculcty Laura, Szabó Imréné, Ertl Jánosné, Keresztény Gyuláné, Wissinger Rikhárdné urnók, továbbá: dr. Molnár Károly, dr. Thim József, Olesváry Ödön, Dobanovacs István, Jusits Lajos, dr. Hofbauer Miklós, Szabó Imre, dr. Szabó József, Fuchs József, dr. Sculty Jenő, Ertl János, dr. Szauerwald János, dr. Heller Simon, Rausch Ede, Korény Béla, Trischler X. Ferenc, Willmann Mátyás, Keresztény Gyula, dr. Jusits Elemér, Rumbach Lajos, Dungserszky György, Kőszeghy Sándor, Demjánovits Dezső, Wissinger Rikhárd, Bernátsky Károly, Szendy István, Gyarmathy Ferenc, Rumbach Mihály, Szalay József, Tripolszky Béla, Berzenkovits Péter, Lovassy Ödön, Rákity Miklós, Bene István és Dobsinszky Lodomér. — Mondani sem kell, hogy ezen szép és előkelő társaságot a felkelő nap még majdnem teljes számban együtt találta és a nagyon vigak azok talán még most is együtt lennének, ha nem kellett volna ugyanaznap még folytatni a sorozást.

Özv. Esztergamy Istvánné emlékalap.

A zombori jótékony magyar nőegylet tagjai által volt elnöküjük emlékére gyűjtött özv. Esztergamy Istvánné emlékalapítványára adakoztak: Vundszám Ida és Kozma Lászlóné ivén adakoztak: Fejér Gyula 20 kor., Fernbach Péterné, Fejér Eulália, özv. Husvéth Istvánné, Jakobsits Mihályné, Karácson Gyuláné 10—10 kor., Gyórfy Gézané 6 kor., Gózdú Elekne, Hável Józsefné, Kórits Eszter 5—5 kor., Frey Imréné, Garam Kálmáné, Gyorgyovánszky Györgyné, Hirman Ferencné, Hettesz-heimer Henrikné, Incze Gusztávné 4—4 kor., Geringer Pálné, Jeszenszky Dezsóné, Jovánovits Józsefné 3—3 kor., Horvátovits Istvánné, Hauke Imréné, Huber Józsefné, Halm Ottóné, Kohut Henrikné 2—2 kor., összesen 144 kor. — Sztrilich Zsigmondné és Incze Gusztávné ivén adakoztak: Sándor Béláné 6 kor., Stertecky Ferencné 5 kor., Schlieszer Ilona, Sztrilich Zsigmondné, Szalay Károlyné, Uhlyarik Jánosné, Városy Károlyné, Sztrilich Gyula 4—4 kor., Szilágyi Mórné, Szabó Lászlóné, Sztankovits Györgyné, Temesváry Józsefné, Tarczay Istvánné, Vértési Károlyné, Vundszám Ida 3—3 kor., Szlavy Elemérné, Szűcs Károlyné, Thim Józsefné, Trischler Ferencné, Ulrich Vincéné, Haméder Károlyné, özv. Haméder Györgyné, Schiller Károlyné 2—2 kor., összesen 72 kor. — Garam Kálmáné ivén adakoztak: Fernbach Bálintné, Fernbach Erzsébet 20—20 kor., Fernbach Antalné 10 kor., Alföldy Gedeonné, Enyedy Eugénia, Falcione Gusztávné 5—5 kor., Barthal Józsefné, Buják Józsefné 4—4 kor., Aman Ferencné, Bertolinó Sándorné, Dalmay Béláné 3—3 kor., Bittermann Nándorné, Bieliczky Károlyné, Balogh Ernőné, Buday Pálné, Bunyi Lajosné, Csibás Benőné, Csernus Pálné, Danninger Ádámné, Dekker Pálné, Dudás Józsefné, Falcione Lőrincné, Falcione Nándorné 2—2 kor., összesen 106 kor. — Pocsay Sándorné és Vértési Károlyné ivén adakoztak: Szemző Istvánné 30 kor., Spitzer Mórné 20 kor., id. Mihályi Jánosné 10 kor., Kozma Lászlóné, Molnár Istvánné, Michelsz Jánosné, Malyné Terézia, Roheim Károlyné 5—5 kor., Koczár Zsigmondné, Michelsz Jozefin, Schlieszer Sándorné 4—4 kor., Késmárky Béláné, Kirchner Károlyné, Latinovits Szaniszlóné, Pocsay Sándorné, Pribil Zsófia 3—3 kor., ifj. Mihályi Jánosné, Mayer Nándorné, Pálffy Dezsóné, Radány Péterné, Müller Béláné 2—2 kor., Paul Kálmáné 1 kor., összesen 123 kor. — Ezenkívül adakoztak még: özv. Esztergamy Károlyné, Balázs Ernőné 20—20 kor., Szauerborn Franciska 5 kor. Mindössze tehát befolyt 490 korona, azaz négyszázkilencven korona, mely összeg mint a zombori jótékony magyar nőegyletnek „néhai özvegy Esztergamy Istvánné emléki alapítvány” a zombori takarékpénztárba gyűmölcsözőleg elhelyeztetett. Utólag adakoztak Fratricsevits nővérek egy tizkoronás aranyat. Fogadják a nemesszivű adakozók hálás köszönetemet kegyes adományaikért. Id. Mihályi Jánosné, nőegyleti elnök.

Kimutatás a zombori ág. hitv. egyházközség imabázanak építésére folytatólag befolyt adományokról. Fernbach Antal 50 kor., Faller Alajos Veprovác 2 kor., Venetianer Sándor Uj-Soóvé 5 kor., Koch József gyűjtése Kis-Kér 12 kor. 40 fil., Lebach Keresztély Bajsa 40 kor., Duchon Mária Ikervár 6 kor., Taubinger Rudolf gyűjtése Baja 8 kor., Petri Károly gyűjtése Uj-Soóvé 61 kor. 60 fil., Parabuty község elljárósága 4 kor. 50 fil., Pfeiffer Fülöp 10 kor., Scheib István 5 kor., Szemző Mátyás, Scheib Adam 4—4 kor., Rajkovits Nikola, Schuur Lajos, özv. Tuna Mária 2—2 kor., Sopál György, Nebl Antal, Adam Gyula, Markovits József, Martinovits Mona, Brkits György, Mayer Károly, Adamkovits György, Adam József, Müller Mihály 1—1 kor., Rajkovits Dániel, Refle Mihály, Schützler Pál 40—40 fil., Bodrogh Mór gyűjtése B.Topolya 75 kor., dr. Ott Konrad Szeghegy 5 kor., Trischler X. Ferenc Hódásgh 2 kor., Belohorszky Gábor gyűjtése Ujvidék 28 kor., Bulkeszi ev. község 4 kor., Lebach Károly Veprovác 25 kor., Fratricsevits Janos Kis-Hegyes 5 kor., O.Kér község jegyzői hivatala 15 kor., Bácsi ev. egyházmegye 100 kor., Bajsai ev. hitközség gyűjtése 3 kor., Pivnicai ev. hitközség gyűjtése 27 kor. 09 fil., Bajsai községi elljárósága 4 kor. 90 fil., Petrovoszellő község 10 kor., Szól Sándor 6 kor., Petrovác község gyűjtése 7 kor. 18 fil., Pacseri ref. hitközség gyűjtése 54 kor. 30 fil., Langhoffer Károly Kiszács 14 kor. 40 fil., Bácsi egyházmegyei gyámintézet 80 kor. 02 fil., Szeberényi István Apatin 20 kor., dr. Sculty Jenő gyűjtése Hódásgh 38 kor., Eingeberg D. Sztapár 20 kor., Ujverházi gyűjtés 46 kor. 80 fil., Bács-ujfalusi gyűjtés 28 kor., Kulai szolgabírósg gyűjtése 7 kor., O-Soóvé község gyűjtése 5 kor., Roth Béla gyűjtése O-Verbász 60 kor., Sculty Kálmán Filipova 10 kor., Belohorszky Gábor Ujvidék 29 kor. 80 fil., Kucurai ev. egyház gyűjtése 26 kor. 40 fil., Zombori takarékpénztár 400 kor., Zenta város adománya 10 kor., dr. Buják József, Spitzer Sándor 10—10 kor., Schreiber D.

fai 40 kor., Kummerkramer András 5 kor. Zomborban, 1902. évi március hó 15-én. Steiner Lajos, a zombori ág. hitv. evang. egyház pénztárnoka.

Szent Antal szobra. Nagy Nep. János, az első délmagyarországi oltárépítészeti és aranyozó műintézetnél készült a Szent Antal szobor, melyet Vértességi Károlyné urasszony a zombori újtemplomnak ajánlott. A szobor pompásan sikerült és igazán dicséretre válik az immár országosra kitért hírnévként örvendő temesvári műintézetnek, melyben mindenféle művészi kivitelű új oltárok, szobrok, szent sirok, keresztúti képek és vallásos domborművek kaphatók. Lapunk mai számában közölt hirdetésére felhívjuk az érdeklődők figyelmét.

Husvétii piros tojások gyűjtése. A Bács-Bodrogh vármegyei Történelmi Társulat múzeumának öre tisztelettel kéri a megye érdeklődő közönségét, hogy husvétii hímestojások adományozásával teljesebbé tenné a szépen megindult hímestojás-gyűjtését. — Felemlítjük még, hogy a múzeum számára szánt régi-ségeket a m. kir. posta díjmentesen szállítja, ha ugyan a hivatalos szállító-levélre fel van írva: A Bács-Bodrogh várm. Történelmi Társulat múzeumának. Zombor. Régiiség. Muzeális ügyben. Portómentesen.

Március 15-ike O-Kéren. Ó-Kérről írják: Március 15-én a helybeli „Haladókör“ karöltve az „Ó-kéri dalárdával“, újból megemlékezett az 1848-iki márciusi nagy napokról, amennyiben egy igen szépen sikerült emléktűnnetet rendezett, melyen felolvasás s a dalárda által igen szabatosan előadott hazafias, úgy magyar mint német dalok fordultak elő. S hogy a még élő s helyben lakó öreg honvédeknek is örömet szerezzen, egy magyar mulatózó társaság, melynek tagjai nagyrészt német anyanyelvűek voltak, a német szó önkéntes megadózása által 20 koronát gyűjtött egybe s adott át másnapon a „Kaszinó“ helyiségében az oda meghívott s megjelent 4 agg honvédnek; nevezetesen: Lehr Jakab, Kaszper András, Keipert Ádám és Sohl Györgynek személyenként 5 koronát. Adjon Isten nekik még egészséget, hogy éltek alkonyán boldogan gondolhassanak még sokszor a régi dicső hazafias időkre s emberekre vissza. Nekünk ifjabbaknak pedig szolgáljanak követendő példaként arra, hogy sohasem késedelmeskedjünk hazánkért s a szabadságért, ha kell, életünket és vértünket is feláldozni.

Műkedvelők Palánkán. Údvös mozgalom indult meg a „Palánkai kaszinó egyet“ részéről, mely célul tűzte ki a társadalom szellemi életének felélesztését és a művelés fejlesztését. A kaszinó ezidő szerinti igazgatója, Büchler Robert új-palánkai jegyzőnek, mint ez eszme megpendítőjének mily eredményt sikerült elérnie eddigre is, arról nemcsak a hó minden első szombatján rendezett hangversenyvel öszekötött társas összejövetelek, hanem a f. hó 9-én rendezett s minden tekintetben kifogástalanul és művésziességgel sikerült műkedvelői előadás is tanuskodik. Színr került az „Örök törvény“ c. színmű, 3 felvonásban, írta Csiky Gergely. A színdarab fénypontja dr. Martonffy Dezsőné urnó (Sylvia) volt, kinek művészi játékában már számtalanszor alkalma volt a palánkai közönségnek gyönyörködni. Eisenhut Mariska k. a. (Anna) igazi nagyuri anya volt. Leánya (Judit) Bader Janka k. a. kedvesen adta szerepét. Mikity Jánosné urnó (Bella) nehéz drámai szerepét kiválóan oldotta meg. Récey Mariska k. a. (Bodrogyi főbíró) szépen alakított. Beszterlére váltak a kedves mamának szép kis leányai (Toni, Cili, Lori) Illich Mariska, Eisenhut Teréz és Récey Anna kisasszonyok személyében, kik ugyan kis szerepükben az igényeknek teljesen megfeleltek. Mayer Katica k. a. (Róza szobaleány) kedves kis szobaleány volt. — A férfi szereplők közt első helyen kell megemlítenünk Dujmovits Bélát, Orláthy törvényszéki elnök szerepében. Czinkó Kornél (Mányi Gusztáv) és Horváth Béla (Marcel Samu) komikus játékkal tetszetek. Herczeg Aladár (Szentgróthy) szerepét kitűnően adta, Müller János (Alberti Vilmos) jól játszott és Perlesz Lajos (Egyed Lajos) is szépen adta elő szerepét. A többi szereplők: Schilly István (Komlód), Köbar Károly (Rozgaj), Heim Matyas (Gyapolyi kir. ügyész) szerepeiket dicséretre méltóan adták. Bár első sorban kellett volna említést tennünk Büchler Robertról, mint aki a rendező nehéz szerepét vitte és hálátlanok lennénk, ha nem fejeznék ki őszinte köszönetünket, amikor célul tűzte ki magának a művészet fejlesztését s módot nyújt arra, hogy egy műkedvelő társaság együtt tartásával uttörőjévé lesz a magyar művészet haladásának, melyre különösen nálunk, a nemzetiség lakta vidéken oly kiváló szükség van.

Halálhíradás. Springer Lajos ügyvéd f. hó 26-án életének 57. évében Zomborban elhunyt.

A nagy per, mely ezer év óta tart s ma sincs vége. Ezen a címen jelent meg Eötvös Károlynak, az „Egyetértés“ szerkesztőjének legújabb műve. A nagy mű első részének közlését vasnap kezdte meg s nincs kétség benne, hogy nemcsak Magyarországon, hanem az egész világon a legnagyobb érdeklődéssel fogadják majd ezt a művet. A cím kifejezi a tartalmát. A „nagy per“ről van szó, arról a szörnyűségekkel, iszonyatoságokkal, terhes perrel, a melynek összes vádjai valamikor a kereszténység ellen is irányultak, de a melyek egy körülbelül négyezer éves, a szenvedés és elnyomás alatt görnyedő faj ellen újra meg újra föltámadnak. Eötvös Károly, a maga mesteri tollával különösen a tiszta-eszlári nagy pert fogja leírni, annak összes titkait fogja leleplezni s emlékeit, észleleteit, megfigyeléseit fogja a közönség elé tárni. Ösmertetni fogja ezenkívül a bazini-per-t a 16-ik, a sárosmegei 18-ik századból és a péteri hasonló ügyet. Eötvös Károly memoirjai eddig is óriási feltűnést keltettek és a kortörténelem olyan titkait fedték föl, a melyeket senki sem ösmert, a melyekről sejtelve senkinek sem volt. De ezek a memoirok még az előbbiekénél is becsebbek, szinte aránytalanul érdekesebbek lesznek. Egy egész üldözött faj sorsára vetnek világot ez emlékezők s a szörnyű vérvád természetét emelik ki abból a homályból, a melybe a fanatizmus, az elvakultság, a vallási őrgöngés burkolta, hogy a hiszékenyeket elámták és a vallási düböt ébren tartásák. Ez a per, a tiszta-eszlári nagy per története lesz annak minden rejtelmével, színpalánnyal, mozgalmaival együtt. Eötvös Károly, a ki mint védő, ezt a pert vezette és irányította, nem szakmívét fog írni ez anyagból; nem olyant, a melyet csak jogászok, vagy orvosok értenek meg. Ezt a nagy művét minden érző, gondolkodó és minden művelt ember számára írta; hasonló hozzá a világirodalomban alig van: a magyar irodalomban egyáltalában nincs.

Rejtélyes halál. F. hó 21-én délután kifogták a csatornából a deszp.-sz.-iváni határban Szepper Mihály a deszp.-sz.-iváni halottas kamrába. Hogyan került a hulla a csatornába, mindaddig nincs kiderítve és különféle verziók is keringenek e rejtélyes halálesetről. Tény azonban, hogy az illető állítólag üldözési mániában szenvedett és így nincs kizárva, hogy egy ily rohamban öngyilkosságot követett el. Más verzió szerint pedig valaki betaszította volna a csatornába. A rendőrség dolga lesz felderíteni a való igazságot.

A Magyar Hirlap, mint legfűggetlenebb, semmiféle pártfűgyelemnek alá nem vetett organuma a szabad sajtónak, immár teljes tízenegy esztendő óta szolgálja a magyar közönség érdekét. Ez a szolgálat a legeszményibb, mert egyes-egyedül hazafias elvek érdekeinek az előmozdítását jelenti. A Magyar Hirlap jel-szava: „A haza minden előtt“. Ehhez képest rendületlenül és megalkuvást nem tűrve, harcol minden igaz magyar ügyért. Iránya szabadelvű és demokrata. A nemzet minden bűnának egyforma jogaiért küzd folytonosan. Legnagyobb jutalma ehhez képest a szabad magyar nemzet rokonszenve. A Magyar Hirlap politikai cikkeit elsősorban publicisták írják, kik közt a lapvezér, dr. Hertzka Tivadar, közgazdaságunk legfontosabb érdekeinek a megvitatója és védelmezője, mint különben is e téren európai nevű kapacitás, jelentékenyen szerepel. A lap szépirodalmi részét az egész mai magyar szépirodalom legkitűnőbb írói szolgálatják. Regényei a hazaiak mellett nagybírói külföldi írók alkotásai. A Magyar Hirlap a magánélet tisztaságának is épp oly fűradhatatlan oltalmazója, mint a közélet. Ehhez képest finom és előkelő hang jellemzi minden közleményét. Rovatai rendkívül érdekesek és frissiek. Művészi kérdésekben igazi kapacitások világsíjáján fel az olvasót a lap hasábjain. A társaság rovatban vidámszínezetű mulatózó olvasmányt ad a Magyar Hirlap, rendszerint olyat, a mely aktuális vonatkozású. Szerkesztői úzenetei a legváltozatosabb kérdésekre adnak választ azoknak az előfizetőknek, a kik bárminő életbevágó ügyben felvilágosítást, tanácsot, magyarázatot stb. kének a laptól. Most kezdi meg a Magyar Hirlap Nemirovics Dancsenkó birneves orosz írónak Milliók romjain nagy feltűnést keltett, rendkívül érdekes és becses regényét, amelynek kezdő száma minden új előfizető megkapja. A Magyar Hirlap pártatlanul álló kedvezményekkel is kedveskedik előfizetőinek, a melyek közül a legnagyobb értékű az ingyen könyvtár, amit karácsonyi ajándékként küld szét rendes hívei közt. Minden előfizető annyi kötet pompás regényt kap ugyanis karácsonyra, teljesen díjlanul, ahány hónapig egyvebben volt előfizetője a Magyar Hirlapnak, ha mindjárt havonként is küldte be az előfizetés megújítását. Így tehát aki az egész évben hí maradt a laphoz, összesen tizenkét kötetet kap. A többi kedvezmény is föltűnően értékes. Kedvezményes áron, negyedévre 9 kor. 50 fillérel fizethetnek elő a Magyar Hirlap előfizetői lapunkra és az Ország Világ képes hetilapra (12 korona rendes ár helyett). A legjobb képes gyermeklapot 1/4 évre 1 koronáért rendelhetik meg nálunk és általunk előfizetünk. A m. kir. állami, valamint a megyei és városi rendőrhatalóságok és a m. kir. csendőrség a Magyar Hirlapra és a Rendőri Lapokra (a magyarországi rendőrhatalóságok hivatalos közlönyére) együtt 1/4 évre 8 koronával fizethetnek elő nálunk (a rendes 12 korona ár helyett). Előfizetéseket elfogad a Magyar Hirlap kiadóhivatala, Budapest, V. ker., Honvéd-utca 10. sz. a.

A sokác háziipar érdekében. A kereskedelemügyi miniszter a sokác háziipar fejlesztése ügyében Szegedi Árpád ipariskolai igazgatót miniszteri megbízzottal nevezte ki.

Újabb szerencsétlenség a Tiszán. Megrendítő szerencsétlenség történt a napokban a Tiszán. A Tiszán átvészelt hajóhíd köti össze a torontálvármegyei Török-Kanizsát a bacsmegei Magyar-Kanizsával. A hajóhíd beállítását az idén még később akarták megkezdeni, de a zentai hid beállításához, hogy a Torontál és Bácska közötti forgalmat ezen a hidon közvetítsék. Lázás tevékenységgel a napokban a hid összeállításához fogtak, melyen 25-30 ember dolgozott, egy része a hid tetején, más része pedig csónakban. Bodor Ádám, Sittó András, Fűlöp Mihály és Koncsek Imre munkások egy csónakban állva, igazgatták helyre a felvontatott hajókat, miközben a télen elrozdásodott lánccal elszakadt. A megszabadult hajót egyszerre elkapta az ár s a bajó mögött dolgozott Bodort és társait a csónakkal együtt felborította. A négy ember közül csak Koncsek Imre került a víz színére, a többiek a vízbe fulltak.

Párisból Konstantinápolyba gyalog. Egy fiatal ember Brochart Albert párisi születésű 20 éves vaskereskedő segéd, az „Autovelo“ párisi sportegyletben vállalkozott arra, hogy Párisból Konstantinápolyig és vissza az utat gyalogosan megteszi nyolc hónap alatt. Az egylet 4000 frank honoráriumot ad neki, ha vállalatja sikerül. Az ut 6784 kilométer. 1901. december 1-én indult el és aug. 1-én reméli, hogy Párisban lesz. Utiránya a következő: Páris, Melun, Macon, Bourges, Brece, Genève, Lousenne, Friebourg, Bern, Lucern, Zub, Insbruck, Salzburg, Linz, Bécs, Pozsony, Budapest, Belgrád, Sophia, Philippopol, Adrinápoly, Konstantinápoly; vissza ugyanez az utirány. Az utat végig a vasut-vonal mellett teszi meg és minden állomáson jelentkezik, ahol bevezetik a könyvébe, hogy gyalogosan érkezett oda. A napokban érkezett Szabadkára, véletlenül bevetődött a Hevér-féle vendéglőbe, ahol megvendégelték és délután tovább ment Topolyára, ahol ismét néhány óra pihenőt tartott. Újvidéken is jelentkezett.

Rablás. A múlt napokban Baján Rude Ignác ékszerész fűzetében megjelent Drágits Martonné és Góli Mihályné. Drágitsné az újjan levő 2 drb gyűrűt felmutatva, azt mondotta Rudenak: „ugy-e magától vettem ezeket a gyűrűket“, s a másik nőre mutatva folytatta: „ez is akar venni, de ne adjon olyanokat mint nekem, mert ezekre a zalogházban mitsem adtak.“ Rude az üzlet érdekében azt felelte: „meglehet, hogy tőle vette, de arra már nem emlékszik.“ Mire Drágitsné az asztalra volt ékszerék között két kezével felmarkolt több ékszert és Góli Mihálynéval kifutottak az utcára. Rude utánuk futott, s a Schlieszer Mór kapujánál elfogta Drágitsné, ki Rudeval dulakodott jó negyedóraig, s az ékszerék megtartása végett titte Rude-t, s rajta testi sértülést ejtett, mire végre sikerült Rudenak az ékszeréket Drágitsnétől elvenni, mire utóbbi futással menekült, de egy rendőr elfogta. Drágitsné futása közben ékszeréket

ejtett el, egy gyűrű megkerült, azonban még több arany-nemű hiányzik. Drágitsné ellen a nyomozás folyamathoz van, ki viszont panaszt emelt Rude ellen család miatt.

Képes levelezőlapok. A temesvári posta-és táviró igazgatóságától vetjük a következő figyelmeztetést: A vidéki közönség tájékoztatására következtében még mindig érkeznek Budapestről 4 filléres levelezőlapok, melyek az előirt egy filléres postai bélyeggel ellátva nincsenek s ennek folytán a kézbesítés alkalmával pótdíjjal terhelhetnek meg. Az ebből címzettekre származó kellemetlenségek elkerülése és kezelési nehézségek megszüntetése céljából figyelmeztetem a t. c. közönséget, hogy a 4 filléres régi kiadású levelezőlapokat még egy filléres postai bélyeggel ellátni el ne mulassza.

Felelős szerkesztő:

Dr. BALOGHY ERNŐ,
köz- és váltó-ügyvéd.

Laptulajdonos és kiadó:

BITTERMANN ÁNDOR.

NYILTTÉR. *)

Dr. Marton Imre Újvidék

volt budapesti kórházi orvos, urologia- és bőrgyógyászatan specialista.

Lakása: Fűtca 6. sz. 1-ső em., a Duna-utcaival szemben. 3-2

Rendel: d. e.: 11-12., d. u.: 3-5.

*) Az e rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a szerk.

HIRDETÉSEK.

Kiadó ház.

Szivaci-uton a 307. számú (volt Bosnyák-féle) ház, mely áll 4 szoba, 2 konyha, éléskamra és a hozzátartozó mellékhelyiségekből, parkirozott udvarral és melléképülettel, f. évi május 1-étől kiadó. Bővebbet Husvéth Gyula. 3-1

Kiadó lakás.

A Zöldkert- és Orgona-utca sarkán az 576. számú házban egy 3 szobás és egy 2 szobás utcai lakás minden hozzátartozóval f. évi május 1-étől bérbeadandó. Bővebbet a háztulajdonos. 4-1

Hirdetmény.

Palgári iskolánk épületében levő 2 üzlethelyiséget folyó évi május hó 3-án délután 3 órakor városbánk nagytermében tartandó, 500-500 korona kiküldési árral kezdődő szóbeli árlejtésen folyó évi november hó 1-én kezdődő egymásután 3, illetve 6 évre bérbeadjuk.

Bővebb felvilágosítással szolgál alulírott iskolaszéki elnök.

Apatin, 1902. évi március hó 24-én.

Schäffer Jakab, Áman Bálint,
iskolaszéki jegyző. 3-1 iskolaszéki elnök.

4. szám.

o. f. b. 1902.

Pályázati hirdetmény.

Parabuty községben egy óvónői állásra pályázat hirdettetik.

Az állással évi 600 korona készpénz fizetés, az óvoda helyiségben lévő szabad lakás fűtéssel van egybekapcsolva.

Dajka tartásért évenként 240 korona készpénzben fizettetik ki.

A dajka az óvoda helyiségben szabad lakással bir és fűtéssel.

Folyamodványok a parabutyi óvoda felügyelő bizottsághoz folyó évi április hó 15-éig nyújtandók be.

Parabutyon, 1902. évi március hó 16-án.

Szalay József,
elnök

3-3

rothada
zódést
falgom

BÁRD

Részle
kés

DIETZ

vas-

6-4

233. szám. kig. 19

Palya

Titeli járás
megüresedett
lyázat hirdettetik
idevonatkozó kérvé
cius hó 30-ig
nyújták be, met
tetni nem fognak.

Évi készpénz
részletekben.

Ruházat és te
Vilova, 1902.

Gászner Ján
jegyző.

187. szám. kig. 19

Pályázat

Felső Szent-Iv
kgy. 1902. számú
előljáróság által tel
elvallalni kívánó ok
köz ajánlataikat a
junius hó 1-ig
I. Felső-Szent
(közűl) közutak
könyv készítése, az
számú vármegyei sz
betartásával.

II. Az utakat
adatok a közszégi je
bármikor megtekint

Az ajánlatok,
lemmel készítendő
kásokat nem állít,
kezet nyújt, tovább
póznák és karók é
Felső-Szent-Iv

Jene

okle

mérnöki és m

Szegeden, Ta

Elvállalom és
kedvezőbb fizetési

Községi f
mérését, kitűz
az utakról szóló 189
számú vármegyei sz
felelően.

Belsősegék és
zási munkáitait és

Legelőfel
tások keresz
összes mérnök

Építkezésekről
legnagyobb gyorsasá
készítik.

Az általam te
minden irányban tel
azoknak szakszerű,
retes végrehajtását
korlatom — melyb
Bodrogh vármegyei
államszolgálatban töl

Utkitűzési, ut
belsőseg szabályozá
megyében már edd
Petrovácon, Pacsér
tettem és ezidőszéri

Szíves levelbe
megye területén bár
igény támasztása né
készíteni szándékol
felvilágosításokkal
gálok.

Faépitmények

rothadását, azokon gombaképződést legbiztosabban megakadályoz, falgombát, faldességet legbiztosabban kiirt a

BÁRDOS és BRACHFELD

budapesti műszaki nagykereskedő cég törvényileg védett

AREFACTOR

gyártmánya.

Részletes felvilágosítással készséggel szolgál:

DIETZGEN IMRE FIAI

vas- és fűszerkereskedése
6-4 **UJVIDÉKEN.**

233. szám. kig. 1902.

Pályázati hirdetmény.

Titeli járás Vilova községében leközönsé folytan megválasztott gyalog rendőrvetetői állásra ezennel pályázat hirdettek s felhívják a pályázni óhajtok, hogy idevonatkozó kérvényüket felszerelve **1902. évi március hó 30-ig** alulírott elüljáróságához annál is inkább nyújtsák be, mert a később beérkezők figyelembe vételét nem fogadják.

Évi készpénz fizetés 500 korona, havi utólagos részletekben.

Rubázat és teljes felszereléssel a község látja el. Vilova, 1902. évi március hó 16 án.

Gászner János, **Bozika Szvetisláv,**
jegyző. bíró.

187. szám. kig. 1902.

Pályázat mérnöki munkálatokra.

Felső-Szent-Iván község képviselőtestületének 2. kgy. 1902. számú határozata folytán alulírott községi elüljáróság által felkértek az alant leirt munkálatokat elvállalni kívánó okleveles mérnök urak, hogy idevonatkozó ajánlataikat a községi elüljáróságnál **1902. évi június hó 1-ig** nyújtsák be.

I. Felső-Szent-Iván község határában lévő községi (közűlő) köztutak felmérése, kijelölése és azokról törzkönyv készítése, az 1890. I. t. c. és a 610. kgy. 1897. számú vármegyei szabályrendelet rendelkezéseinek pontos betartásával.

II. Az utakat előlított bíteles térképek s egyéb adatok a községi jegyzői irodában a mérnök urak által bármikor megtekinthetők.

Az ajánlatok, illetve költségvetések arra való figyelemmel készítenők, hogy a község fuvarokat és munkásokat nem állít, de azoknak felfogadása körül segítséget nyújt, továbbá a szükséges cölöpök, oszlopok, póznák és karók előállítására szintén vállalkozót terbeli. Felső-Szent-Iván, 1902. évi március hó 22-én.

Az elüljáróság.

Jeney Mihály

okleveles mérnök
mérnöki és műszaki vállalati irodája
Szegeden, Takaréktár-utca 4. sz. alatt.

Elvállalom és a legjutányosabb díjazás és a legkedvezőbb fizetési feltételek mellett teljesítem:

Községi köztutak és dűltutak felmérését, kitérését és törzkönyvvezését, az utakról szóló 1890. évi I. t. c. és a 610. kgy. 1897. számú vármegyei szabályrendelet rendelkezéseinek megfelelően.

Belsősegek és külső határok mindenféle szabályozási munkálatait és térképek készítését.

Legelőfelosztások és határtagosítások keresztülvitelével kapcsolatos összes mérnöki munkákat.

Építkezésekről tervezeteket és költségvetéseket a legnagyobb gyorsasággal, pontossággal és részletességgel készítek.

Az általam teljesítendő mérnöki munkálatokért minden irányban teljes felelősséget vállalok; különben azoknak szakszerű, kifogástalanul pontos és lelkiismeretes végrehajtását már 22 évi sokoldalú mérnöki gyakorlatom — melyből a többi között 9 évet a Bács-Bodrogh vármegyei m. kir. államépítészeti hivatalnál államszolgálatban töltöttem el — is biztosítja.

Utkitűzési, utörzkönyvvezési, határrendezési és belsőseg szabályozási munkálatokat Bács-Bodrogh vármegyében már eddig is több községben, nevezetesen: Petrovácon, Pacséron, O Morovicán, Bajsán stb. készítettem és ezidőszent Bács-Földváron készítek.

Szíves levélbeli megkeresésekre Bács-Bodrogh vármegye területén bárhova — saját költségemen, minden igény támasztása nélkül — személyesen elutazom és a készíteni szándékolt mérnöki munkálatokra vonatkozólag felvilágosításokkal és utbaigazítással készséggel szolgállok.

10-8

GOMBOS NÁNDOR

jégszekrény és fürdőberendezések gyára, épület- és díszműbádogos

10-2

ZOMBOR. (Bácska.)

Dús raktár mindenféle jégszekrényekben,

(vendéglősök, mészárosok és magánosok részére);

fürdőkádákban

és
konyhafelszerelésekben

Minden e szakmába vágó és rajzszerinti bármilynemű bádogárúk elkészíttetnek.

Képes árjegyzék kívánatra bérmentve küldetik.

Javitások olcsón és pontosan.

A közeledő építési idény alkalmára az építésszek, háztulajdonosok és birtokosok b. figyelmébe ajánlom hirneves **lalasinczi (Aradmegye)**

mészraktáramat,

mely magas köttartalmánál, kiadóságánál és olcsóságánál fogva minden más gyártmányt felülmul.

Kiváló tisztelettel 2-2

Göszl Pál,

lalasinczi (Berzova) mészgyárak zombori főraktára és képviselője

Zomborban, Apatini-utca 10.

Vaggonrakományoknál (ab Berzova) külön ajánlatokkal szívesen szolgálók.

Cimre ügyelni kéretik.

Rácz György

Jolánföldi szőlő-oltványtelepe és kertészetében, Kula (Bács megye), jutányos áron kapható **szokványminőségű,** fajtisza, Ruprestris Monticola és Riparia Portalis alanyu gyökerez fásoltvány, sima zöldoltvány, Othello öntermő, amerikai vad szőlővessző és európai szőlővessző. Gyümölcsfák, alma- és körtevadonok, utszéli fák és

MACLURA AURENTIACA

a legjobb és legellentállóbb élő kerítés, végre

Gleditsia élősvény.

Árjegyzéket kívánatra küld az

10-8 **INTÉZŐSÉG.**

261. szám.

1902.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. § a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zombori kir. járásbíró 1902. évi V. 124. számú végzése következtében dr. Vallas Jenő budapesti lakos ügyvéd által képviselt Kurzuril Bernát budapesti lakos javára Scherer Ferenc zombori lakos ellen 259 kor. 72 fil. és járuléka erejéig foganatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglatl és 5994 koronára becsült butor és üvegárúkból álló ingóságok nyilvános árverésen eladának.

Mely árverésnek a zombori tek. kir. járásbíró 1902. V. 124/2. számú végzése folytán 259 kor. 72 fil. tökéketelés, ennek 1901. évi december 2 napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 64 kor. 50 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig Zomborban végrehajtást szenvedett üzletében leendő eszközlésére **1902. évi április hó 7-ik napjának délutáni 9 óraja** határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. § a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőknek becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Zomborban, 1902. évi március hó 7-én.

Styrum Mór,
kir. bir. végrehajtó.

1946. szám.

kig. 1901.

Pályázat mérnöki munkálatra.

Kucura község képviselőtestületének 5/kgy. 1902. számú határozata folytán a község határában lévő községi (közűlő) köztutak felmérése, kijelölése és azokról törzkönyv készítése az 1890. évi I. t. c. és 610/közy. ex 1897. számú vármegyei szabályrendelet szoros betartása mellett, nemkülönben az utcák és terek szabályozási vonalainak az 1191/közy. 1900. sz. vármegyei építési szabályrendelet 1. § a értelmében elkészítendő műszaki munkálataira nézve ezennel pályázat hirdettek.

Felhívják mindazon okleveles mérnök urak, kik ezen műszaki munkálatok elkészítésére vállalkozni óhajtanak, hogy ez iránti ajánlataikat alulírott elüljáróságához **folyó évi április hó 10-ig** nyújtsák be.

Kucurán, 1902. évi március hó 18-án.

Szakácsy Sándor, **Göttel Jakab,**
jegyző. 3-2 bíró.

203. szám.

kig. 1902.

Pályázati hirdetmény.

Szilbás községében tisedesben levő három gyalogrendőri állásra ezennel pályázat hirdettek. Felhívják pályázni óhajtok, hogy ebbeli kérvényeiket kellően felszerelve **folyó évi április hó 1-ig** annál is inkább adják be ezen község elüljáróságánál, mert a később érkezők figyelembe nem fognak vétetni.

Javadalmazás egyenként évi 384 korona készpénzfizetés és csizma kivül ruházat és felszerelés.
Kelt Szilbáson, 1902. évi március hó 21-én.

Zarándy Zoltán, **Csernina Pál,**
jegyző. 2-2 jegyző.

KEIL-LAKK

legkötőbb mázoló-szer puha padló számára.

Arany-fénymáz

képeknek stb. beauranyozására.
1 kis palack ára 40 fillér.

padló-viasz „Gloria“

legjobb és leggyorsabb beeresztő-szer kemény padló számára.

Fehér „Glasur“-fénymáz

legjobb szer mosó-asztalok, ajtók, ablaküvegek stb. ujonnan befestésére.
1 doboz ára 90 fillér.

Mindenkor kaphatók: 8-3

Weidinger S. és Zs. cégnél Zomborban.

Bács-Bodrogh vármegye alispánjától.

ad 9604. szám.

alisp. 1902.

Pályázati hirdetmény.

A vezetésemre bizott vármegye zentai járásban lemondás következtében megürült évi 480 korona fizetés, 60 korona lakpénz, 40 korona évi csizmapénz és természetbeni ruházattal (évente 1 sapka, 1 atilla, 2 kék nadrág, 1 vörös mellény, 1 teljes kanavász nyári ruha, valamint 3 évente egy báránnyelvényes mente és 4 évenként 1 köpeny) javadalmazott hivatalosolga állásra ezennel pályázatot nyitok és felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1873. évi II. t. c. 12. §-ban és ugyanazon törvények 17. §-ának C) pontjában körülírt körülményeknek megfelelően felszerelt kérvényeiket **1902. évi április hó 30-ig** hozzám annál is inkább adják be, mert a később érkezőket figyelembe venni nem fogom.

Zomborban, 1902. évi március hó 14-én.

Kir. tanácsos, alispán helyett:

Vojnits István,
főjegyző.

3-1

Ispánovits Márk

mű-, selyem-festő és vegyészeti ruhatisztító

Üzlet: Róm. kath. templom épületében, a m. kir. posta átellenében. **ZOMBORBAN.** Lakás és műhely: a Flórián-utcáról Új-utcában, a volt sörfőzde átellenében.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy Zomborban, 1902. évi február hó 20-án, a legújabb külföldi gépekkel berendezett

mű-, selyem-festő és vegyészeti ruhatisztító intézetet

nyitottam, párisi rendszer szerint. Budapesten, Bécsben és a külföldön szerzett bő tapasztalataim folytán képes vagyok a megbízásokat úgy teljesíteni, mint bármelyik fővárosi gyárban; az idei legújabb divatszínnek megérkeztek dús választékban.

Még eddig senkinél nem létezett! Uri ruhákból a fényt kiveszem és egyuttal ki is javítom.

Elfogadtatnak mindennemű festésre és tisztításra: férfi ruhák és bármily gazdagon díszített női ruhák, egyházi öltönyök, egyenruhák, gyermekruhák egészben vagy szétfeltett állapotban, bársony, plüsché, festés, tisztítás, gőzölés és mintázásra (mely mintákból száznál több áll a n. é. közönség rendelkezésére), továbbá himzések, csipkék, asztalfutók, ág- és asztalterítők, szőnyegek, buntorszövetek, csipke- és tunisz-függönyök, mindenféle új festeték mint tisztítottak. Selymek, kendők, szalagok, prémezetek, gazir, damaszt, atlasz, szatin, vattázott szövetek és paplanok, napernyő, esernyő, tollak, keztük, végre arany-, ezüst- és gyöngyhímzések.

Minden bármily folttól vegyileg tisztítottak és teljesen felújítottak. Festetni lehet bármily gyengéd színre.

Gyászra szánt szövetruhák 12 óra alatt festetnek feketére.

Igyekezetem oda fog irányulni, hogy jó és pontos kiszolgálás és a legjutányosabb árak mellett t. megbízóim becses pártfogását kiérdemeljem.

Vidéki megbízások pontosan teljesítetnek. Postacsomagolást nem számítok.

Kérem a címre figyelni.

Kiváló tisztelettel

Ispánovits Márk,
kelfestő és vegyítésztítő.

Ujdonság!!!

15 perc alatt száradó szobapadló

Email lakk.

1 üveg 2 kor. 40 fl., 1/2 üveg 1 kor. 30 fl.
0., 1., 2., 3., 4., 5. szám.

Legfinomabb

Borostyán lakk.

0., 1., 2., 3., 4., 5. szám.

Fehér, vörös és fekete

Email.

Mosdók, ablakdeszkák, hintók stb. mázolására.

Parquet fénymáz és viasz.

Fehér, sárga és sötétsárga színben.

!!! Nyeregzsappan !!! és bőrszir.

Kapható:

ifj. Heindlhofer Róbert

fűszer- és csemegekereskedésében
ZOMBORBAN.

ELŐF...
Egész évre...
Fél évre...
Negyed évre...

A lap...
küldemények...
nek, anyag...
nosnak k...

Egyes szám

Az árvata

Többször...
arról, hogy...
zására és...
árvaszék a...
származó...
követelések...
Regisztrált...
helyszínére...
és az évtizedes...
sággal igyekez...
pótolni.

A munka...
kedvező és...
hogy Latinovits...
buzgósa e...
A rendezés...
terium is tudom...
tását helyezte...
fejezte már is...
munkálatok szig...
mint az eddig el...
felett.

Latinovits P...
zett le a belüg...
legutóbbi leirat...
többek között igy...
„Egyben nem...
semnek ne adjak...
god erőlyes veze...
közvetlen közrem...
immár helyes útc...
tárok rendezéséne...
Jóleső öröm...
ter kinttintető elis...
ekként egyrészt...
maga a miniszte...
tetik megénk le...
elhanyagolt ügy...

A „BA

Kisértet...
Tündérlé...
A boldog...
Es én k...
Álmok a...
Jelszava...

A balsík...
Az álmo...
A lelke...
Es felve...
Sorsom...
Jártam a...

De haj...
Megfoszt...
A legze...
Lemond...
Nem kiv...
Egy bold...

S elértet...
Es mit f...
Há szive...
Most lát...
Ha légve...
S jövőt...

Ab, utaz...
Alomna...
S valón...
Te vezet...
Te vag...

Női divatterem.

A mélyen tisztelt hölgyközönség szives tudomására hozom, hogy az eddig is előnyösen ismert **női konfekció-készítő műtermemet**, megrendelőim buzditására,

női ruha divatteremmé

alakítottam át. A midőn erről a m. tisztelt hölgyközönséget értesitem, becses figyelmüket divatteremre batorokodom felhívni, egyben megjegyzem, hogy továbbra is **női konfekciókat** is készítek.

Vidéki megrendeléseknél mérték- és próbavétel végett készséggel kimegyek.

Legfőbb törekvésem oda irányul, hogy t. megrendelőim teljes meglegedését kiérdemeljem.

A m. tisztelt hölgyközönség b. megrendeléseit kérve, maradtam

kiváló tisztelettel

MARKOVITS IMRE,
női konfekció és ruhakészítő.

Lakás: Deák Ferenc-körut (Korzó).

Tavaszi újdonságok.

PÁRISI ÁRÚHÁZ

Zomborban, (korzó) a nagytőzsde mellett.

Van szerencsém a mélyen tisztelt hölgyközönség szives tudomására hozni, hogy

a legdivatosabb tavaszi újdonságok

megérkeztek:

angol és francia női kelmék,

BATISZTOK ÚJ DISZEK

Királyvászon vállalat egyedüli raktára.

Teljes tisztelettel
Tuna Gusztáv.

A legjobb és legolcsóbb bevásárlási forrás.

NAGY NEP. JÁNOS

szobrász, aranyozó és oltárépítő.

ELSŐ DÉLMAGYARORSZÁGI OLTÁRÉPÍTÉSZETI SZOBRÁSZATI ÉS ARANYOZÓ MŰINTÉZET.

Ő Nagyméltósága a kalocsei érsek, főmagassága dr. Samassa József egri érsek, valamint dr. Schlauch Lőrinc nagyváradi bíboros püspök ur ó Eminenciája és cserneki és tarkeői Dessewffy Sándor esanádi püspök ur ó Kegyelmeisége által többszöri megrendelésekkel kitüntetve: így a legközelebbi időkben a nagyméltóságú esanádi püspök ur a lelei uttemplom berendezésével megbízott.

Munkáimnak szakismerettel való kivitelét Zenta, Csorvás, Szilas, Jászladány, Szolnok, Kun-Félegyháza, Kalocsa, Torontó, Almás, Békés-Szent-András, Kun-Szt Márton, Nagy-Kiskiná, M.-Pécska, Csanád-Palota, Vámoegyérk és több helyekről nyert bizonyítványaim igazolják.

A nagyméltóságú kalocsei érsek ur ó Eminenciája a csengődi és zenta-tornyosi uttemplomok berendezésével kitüntetett.

Készítek új oltárokat, szószékeket, szent sírokat, keresztút-képeket domborműben.

Költészeteket és tervrajzokat bérmentve küldöm, odautazás esetén saját költségemen utazom bérhová.

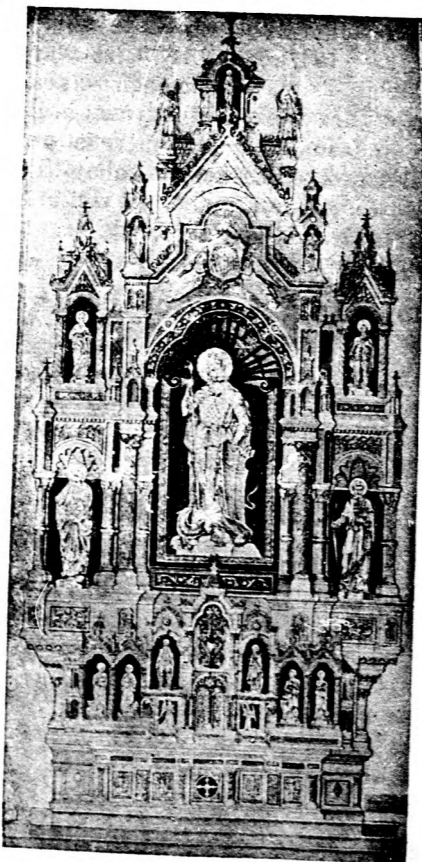
Jézus és Mária Szive szobrai és páduai szent Antal szobrai

különféle nagyságban fából faragva, polichromirozva:					
centiméter	100	110	120	130	140
korona	96.-	110.-	140.-	170.-	194.-
centiméter	100	120	140	150	
korona	72.-	110.-	126.-	140.-	

Lelkiismeretes jó kiszolgálásról az intézet jó hírneve szavatol.

Nagy Nep. János,
TEMESVÁR, Józsefváros, Bega-balsor 24.

Zombor. Bittermann Nándor és fia könyv- és könyvendéjéből.

BOGDÁN ISTVÁN

hentesáru üzlete Zomborban.

Tisztelettel értesíti a n. é. közönséget, hogy Zomborban, a Zrinyi-utcában, az önszegélyző-szövetkezettel szemben

hentesáru üzletet

nyitott.

Ajánlja a n. é. közönség figyelmébe külföldi mintára gyártott, izletesen és izlésesen készült különféle felvágottnak való hentesárut, naponta frissen készítve; továbbá kitért füstölt hus, sódar, kolbász, szalonna és zsiradék árut, legolcsóbb napi árak mellett.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.